

Η ΦΥΣΙΣ

**ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ**

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ ΦΕΤΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ
ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ' - ΤΟΜΟΣ ΙΑ' - ΕΤΟΣ 21

Συνδρομή Έσωτερικῶς δρ. 16-

Συνδρομή Ἐξωτερικῶς φρ. 20

ΔΙΕΥΘ. ΕΚΔΟΤΗΣ : ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ : Ὁδὸς Σωκράτους ἀρ. 2

Καὶ ὁδὸς Κοραΐ ἄριθ 5

ΗΛΙΚΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΣΤΕΡΩΝ

(Συνέχεια καὶ τέλος).

Τὰ ἀνωτέρω ἐπιτρέπουσιν ἡμῖν νὰ θεωρήσω·
 μεν ὡς λελυμένον τὸ σπουδαῖον, ὃ προέθηκα
 ζήτημα σχετικῶς τῇ ἡλικίᾳ τοῦ Ἡλίου. Ἀφοῦ
 πράγματι γνωρίζομεν ἤδη, ὅτι ὁ Σείριος καὶ οἱ
 ἀνάλογοι αὐτῶ ἀστέρες εἰσὶ θερμότεροι αὐτοῦ,
 προφανῶς ἐπειτα, ὡς τοῦτο ἀπέδειξα, ὅτι ὁ Ἡλιος
 κλίνει πρὸς τὸ τέλος τοῦ σταδίου του. Ἐκ τού·
 του ἐπιπροστίθημι, ὅτι εὐρίσκεται εἰς τὸ στά·
 διον τῆς ἀποψύξεώς του καὶ οὖν ὃ ὑπολειπόμε·
 νος αὐτῶ χρόνος πρὸς ζωὴν εἶναι πολὺ βραχύ·
 τερος τοῦ διαρεῦσαντος ἀπὸ τῆς συστάσεώς του.
 Ἡ φύξις καὶ ἡ ἐντελής ἔκλειψις τῆς θερμότη·
 τος τοῦ Ἡλίου εἶναι ἔγγυς ἤδη—ἀστρονομικῶς
 ὁμιλοῦντες—καὶ ὑπολογίζοντες, συμπεραίνομεν
 ὅτι θὰ διαρεῦσαιεν ἐτι μόλις ἑκατομμύρια τινὰ
 ἑτῶν τὸ πολὺ.

Ἐπιπλέον εἶναι ὅτι ὁ Ἡλιος εἶχε τὴν θερ·
 μοκρασίαν τοῦ Σείριου, ἢ ζωὴ θὰ ἦτο ἀδύνατος
 ἐπὶ τῆς γῆς, καθόσον ὅλα τὰ διὰ τοὺς ὀργανι·
 σμοὺς ἀπαιτούμενα ρευστὰ θὰ ἦσαν ἐν καταστά·
 σει ἀναβράσεως. Τοῦντεῦθεν ἐπιτεταί, ὅτι ἡ ἐμ·
 φάνισις τῆς ζωῆς ἐπὶ τῆς σφαιρας μας εἶναι
 ἀναντηρήτως μεταγενεστέρα τῆς ἐποχῆς, καθ·
 ἣν ὁ Ἡλιος ἐδρίασκετο ἐν τῇ φάσει τῆς ὑπάρ·
 ξεως. Ἦν ὁ Σείριος διατρέχει τὸ γε νῦν ἔχον.
 Τοῦτο δὲ ἐξακριβοῦται ἐτι περισσύτερον, ἐνόσω
 παρατηρεῖται ὅτι ἡ ἐσωτερικὴ θερμότης τῆς Γῆς
 ἡλαττώθη ἔκτοτε προφανῶς καὶ αὕτη.

Εἰς ἕκ τῶν περιεργωτέρων ἀστέρων, οὐτινος
 κατεμέτρησα τὴν θερμοκρασίαν εἶναι καὶ ὁ δ τοῦ
 ἀστερισμοῦ τοῦ Κηφέως. Ὁ ἀστὴρ οὗτος δὲν
 εἶναι ἀπλανής, ἀλλὰ τὸ φῶς του μεταλλάσσει
 διαρκῶς καὶ μεταβαίνει τακτικῶς κατὰ τριήμε·
 ρον ἀπὸ τοῦ 3ου εἰς τὸ 5ον μέγεθος, ἵνα ἐπα·
 νέληθῃ εἰτα μετὰ δύο ἡμέρας εἰς τὴν ἀρχέγονον
 αὐτοῦ λάμπην καὶ ἐξακολουθήσῃ ἐκ νέου ἀορί·
 στως τὸν αὐτὸν τῶν φαινομένων κύκλον.

Ἄρα ἐξηκριβώσαμεν, ὅτι ἡ θερμοκρασία τοῦ
 ἀστέρος τούτου ἀκολουθεῖ παράλληλον πρὸς τὴν
 φωτεινὴν αὐτοῦ μεταβολὴν πορείαν· ἔχει δὲ πε·
 ρίπου 4,550⁰ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐλαχίστης
 λάμπειως καὶ 6.900⁰ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς με·
 γίστης. Τὸ γεγονός τοῦτο ἄγει ἡμᾶς εἰς τὰ φαι·
 νόμενα, ὧν ὁ ἀστὴρ οὗτος ἀποτελεῖ τὴν ἕδραν
 καὶ ἐπιτρέπει ἡμῖν νὰ δίδωμεν τὴν ἀκριβῆ αἰ·
 τίαν τῶν παραδόξων αὐτοῦ λαμπρῶν μεταβολῶν.

Ὅπως καὶ ἂν ἦ, τί θὰ ἔλεγον οἱ ἀκαταπαύ·
 στως παραπονούμενοι ἐκ τῶν μεταβολῶν τῆς
 γῆνης θερμοκρασίας, ἐὰν περιφεροῦμεθα περὶ
 τὸν δ τοῦ Κηφέως, ἀπὸ τοῦ Ἡλίου; ὅστις,
 εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, καὶ παρὰ τὰς κηλίδας του,
 εἶναι ἐστία ἐπαρκῶς κανονικῆ, αἱ δὲ μικραὶ ἐνυ·

Σχηματισμὸς ἀστέρος ἐκ τῆς συμπυκνώσεως
 τῶν μορίων τοῦ νεφελώματος.

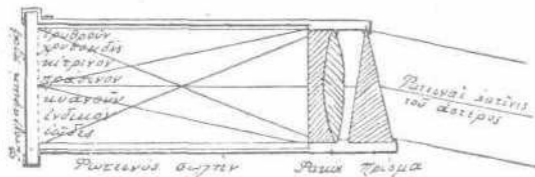
πάρχουσα κλιματολογικαί μεταβολαί είναι ελάχιστοι απέναντι των κυριαρχουσών εν τῷ κόσμῳ τοῦ δ Κηφέως ἐνέχουσι δ' ἀφ' ἑτέρου τὸ προ τήρημα νὰ παρέχωσιν ἀνεξάντλητον τροφήν τοῖς τρισὶ τετάρτοις τῶν ἀνθρωπίνων κοινωνιῶν. αἰτινες θὰ ἐτήκοντο ἀναμφιβύλως, ἐὰν ἦ τε βροχή καὶ ὁ ὥραιος καιρὸς διετέλουν ἐν τῇ μικρῇ σφαίρᾳ μας ἐντελῶς κανονικοί.

Ἡ οὐράνιος χημεία

καὶ τὸ ὄνειρον τῶν ἀλχημιστῶν.

Μεταξὺ τῶν μᾶλλον ὑποθετικῶν συνεπειῶν, ἃς συνεπάγουσι τὰ σχετικὰ ταῦτα πρὸς τὰς ἀστρικὰς θερμοκρασίας ἀποτελέσματα, ἃρ μὴδε ἰδίως νὰ σημειώσωμεν, ἐνεκα τῆς ὑψηλῆς φιλοσοφικῆς σημαντικότητός των, τὴν συσχετιζομένης πρὸς τὴν μετουσίωσιν ταύτην τῶν μετάλλων, ἣν μετ' ἐπιμονῆς ἐπεδίωκον οἱ ἀλχημισταὶ τοῦ μεσαιῶνος.

Πᾶς τις γινώσκει πῶς, χάρις τῷ φασματοσκοπίῳ, δυνάμεθα τὸ γε νῦν ἔχον ἀσφαλῶς ν' ἀναλύσωμεν, ὡς ἐν θαλίῳ βίβῳ ἐργαστηρίουτινός, τὰς ἐνυπαρχούσας οὐσίας ἐν ταῖς γιγαντώδεσι καὶ ἀπομεμακρυσμέναις χοάναις, οἷαι εἰσὶν οἱ ἀστέρες.

Σχῆμα ἀστρικοῦ φασματοσκοπίου.

Τὸ ἀπλοῦστερον σχῆμα τοῦ ἀστρικοῦ φασματοσκοπίου, ὅπερ παρατίθεμεν ὠδε, ἀπλῶς σύγκειται ὑπὸ τηλεσκοπίου, πρὸ τοῦ φακοῦ τοῦ ὁποίου εὐρίσκειται ὑάλινον πρίσμα. Διὰ τῆς ἐνεργείας δὲ τοῦ πρίσματος τούτου τὸ ἀπολαμβανόμενον ἀπὸ τινος ἀστέρος λευκὸν φῶς ἀποσυντίθεται καὶ ἐξαπλοῦται ὡς φάσμα, περιέχον τὰς διαφόρους ἀποχρώσεις τοῦ οὐρανοῦ τόξου καὶ ἃς λαμβάνομεν ἐν τῇ ἐστίᾳ τοῦ τηλεσκοπίου ἐπὶ φωτογραφικῆς πλακῆς. Γινώσκομεν δὲ, ὅτι αὐταὶ εἰσὶν αἱ μελαναὶ ἢ λαμπεραὶ γραμμαὶ δι' ὧν ἀδλακίζεται τὸ οὕτως ἀπολαμβανόμενον φάσμα (καὶ τῶν ὁποίων ἐκάστη χαρακτηρίζεται ὑπὸ δεδομένου χημικοῦ στοιχείου), αἰτινες διδάσκουσιν ἡμᾶς περὶ τῆς χημικῆς συνθέσεως τῶν ἀστέρων.

Συνεπῶς ἐξηκρίβωσαν, ὅτι τὸ πλεῖστον τῶν οὕτως ἐμφαινόμενων σωμάτων ἐν τοῖς ἀστέροις εἰσὶ στοιχεῖα γνωστὰ ἐπὶ τῆς Γῆς μας, ὅπερ ἐστὶν ἡ ὥραιότερα ἀπόδειξις τῆς χημικῆς μονάδος τοῦ Σύμπαντος. Ἀλλὰ γνωρίζομεν ἄλλως τε τὴν σήμερον, ὅτι, χάρις ἰδίως ταῖς ἐργασίαις σεβαστοῦ καὶ διασημοῦ ἄγγλου ἀστρονόμου, τοῦ

σὲρ Νόρμαν Λόκκιερ, ὅτι ὁ ἀριθμὸς καὶ ἡ ἀναλογία τῶν στοιχείων τούτων πολὺ διαφέρουσιν ἀπὸ ἀστέρος εἰς ἄλλον. Ἐν τισιν ἀστρασί, ὡς ἐν τῇ Βελλατρίκῃ αἱ γραμμαὶ τῶν μετάλλων εὐλείπουσιν, ἐνῶ εὐρίσκομεν μόνον τὰς προκεχωρημένας γραμμὰς τῶν δύο ἐλαφροτάτων ἀερίων, ἅτινα εἰσὶ γνωστὰ, τὸ ἥλιον καὶ τὸ ὑδρογόνον. Εἰς ἑτέρους ἀστέρας, ὡς εἰς τὸν Σείριον, αἱ γραμμαὶ τοῦ ἥλιου εἰσὶν ἤτιον ἰσχυραὶ, αἱ τοῦ ὑδρογόνου πάντοτε ἐνταταί, ἐνῶ ἀρχίζουσιν ν' ἀναφαίνονται αἱ γραμμαὶ τῶν μετάλλων. Κατόπιν ἔρχεται ἡ τάξις τῶν ἠλιακῶν λεγομένων ἀστέρων, ἐνθα ὅλα σχεδὸν τὰ γνωστὰ μέταλλα εἰσὶν ἐν ἀξιοσημειώτῳ ποσότητι ὡς ἐν τῷ Ἡλίῳ καὶ τέλος εὐρίσκομεν κατηγορίαν ἑνὴ ἐρυθρῶν ἀστέρων, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει ὁ Βετελγέξ, ἐνθα αἱ γραμμαὶ τῶν βαρέων μετάλλων εἰσὶ πολὺ ἐπιπροκεχωρημένα ἢ ἐν τῷ Ἡλίῳ καὶ ὅπου βλέπομεν ἀναφανομένης τὰς γραμμὰς μερικῶν μεταλλικῶν συνθέσεων, ὡς τὰς τοῦ ὀξειδίου τοῦ τιτάνου κτλ.

Συνεπῶς ὁ διάσημος ἄγγλος Νόρμαν κατόπιν μεγάλης σειρᾶς μελέτης, ἠχθῆ εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ προϊούσα ἐξαφάνισις τῶν συνθέτων σωμάτων, εἶτα δὲ τῶν βαρέων μετάλλων, καθ' ὅσον τις προβαίνει ἀπὸ τῶν ἐρυθρῶν ἀστέρων εἰς τοὺς περιέχοντας τὸ ἥλιον, ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι ἀναμφιβόλως ἡ θερμοκρασία αὐξάνει κανονικῶς ἐκ τῶν πρώτων εἰς τοὺς δευτέρους. Ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς αὐξομένης θερμοκρασίας ταύτης, τὰ βαρύτερα μέταλλα, ἤτοι ἐκεῖνα, ὧν ἡ μοριακὴ σύνθεσις εἶναι ἢ μᾶλλον σύνθετος καὶ τοῦντεῦθεν ἢ μᾶλλον εὐθρυπτος θὰ ἀπεσυντίθεντο βαθμηδόν, ἵνα σχηματίσωσιν ἐλαφρότερα μέταλλα ἄλλα καὶ ταῦτα, ἐὰν ἡ θερμοκρασία τῶν αὐξήσῃ θὰ διαλυθῶσι, οὕτω δὲ ἐν τοῖς θερμότεροις ἀστρασί, πάντα τὰ σώματα θὰ μεταβάλλοντο εἰς ὑδρογόνον καὶ εἰς ἥλιον, δηλ. εἰς τὰ δύο ἐλαφρότερα ἐκ τῶν γνωστῶν στοιχείων.

Καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ Νόρμαν Λόκκιερ ἐξέθετε τὰς ἰδέας ταύτας καὶ μολονότι αὐταὶ προήρχοντο ἐξ ἀσφαλῶν πειραμάτων καὶ βαθείας μελέτης τῶν ἀστρικῶν φασμάτων, ἐν τοῖσις ἐφάνησαν ἐπαναστατικαὶ τοῖς πλείστοις χημικοῖς. Κατὰ τὸν οσφὸν τοῦτον, ἐν μύριον σιδήρου καὶ ἐν μύριον χρυσοῦ δὲν διαφέρουσι κατ' οὐσίαν ἀλλήλων, ἀλλὰ τοῦναντίον συνίστανται ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἀρχικῶν στοιχείων, ἀπλῶς ὄντων ἠνωμένων κατὰ διαφόρους ἀναλογίας.

Καὶ τί θὰ ἔλεγόν τινες, ἐὰν εὐρισκόμεθα ἐπὶ τοῦ δ τοῦ Ταύρου; Οὐδὲν παράπονον θὰ ἠκούετο βεβαίως, διὰ τὸν ἀπλοῦστατον λόγον, ὅτι πάντες θὰ εἶχον μεταβληθῆ εἰς αἰμῶν.

Ἴδον καὶ ὁ πίναξ τῶν ἀπολύτων θερμοκρασιῶν :

0°	Μηδεν. ἀπόλυτον = - 273° ἑκατονταβ.	Διοργανομένη ζωή
...	... Πάγος	
...	... Τῆξις μολύβδου	
1000°	...	
...	... Τῆξις τοῦ χαλκοῦ	
...	... Τῆξις τοῦ σιδήρου	
2000°	...	
...	... Τῆξις τῆς πλατίνης	
...	... Βετελγέξ	
...	... ρ Περσεὺς	
3000°	...	
...	... ἀλδεβάραν	
...	... θετικὸς κρατῆρ ἠλεκτρικοῦ τόξου	
4000°	...	
...	... ζ Κηφέξ	
...	... δ Κηφέξ (ελάχιστος)	
5000°	...	
...	... Ἡλιος	
...	... γ Κύκνος	
6000°	...	
...	... δ Κηφέξ (μέγιστος)	
7000°	...	
...	... γ Ταῦρος	
8000°	...	
...	... Πολικὸς Ἀστήρ	
9000°	...	
10000°	...	
11000°	...	
12000°	...	
...	... Βέγας καὶ Σείριος	
13000°	...	
...	... Ἀλφά	
14000°	...	
...	... γ Λόβρ	
15000°	...	
...	... ε Περσεὺς	
16000°	...	
17000°	...	
18000°	...	
19000°	...	
...	... δ Περσεὺς	
40000°	...	
...	... λ Ταῦρος	

Ἐτέρα ἐπιβεβαίωσις, προερχομένη ἐξ αὐτῆς τῆς χημείας, εἶναι καὶ ἡ προσφάτως ἐξαγγελομένη ἐκ τῶν ἀναζητήσεων τοῦ λόρδου Ράμσαι. Ὁ μέγας οὗτος χημικός, εἰς ὃν ὀφείλεται ἤδη ἡ ἀνακάλυψις τοῦ γήινου ἡλίου, ἐπραγματοποίησε κατόπιν ἀξιοσημειώτου σειρᾶς παρατηρήσεων κατὰ πρῶτον τὴν μετατροπὴν τῆς ἐμπορεύσεως τοῦ ὑαδίου εἰς ἥλιον καὶ εἶτα τὴν τῶν διαφόρων μετάλλων εἰς ἄνθρακα.

Οὕτως ἡ μετατροπὴ τῶν στοιχείων δὲν θεωρεῖται πλέον ἀδύνατος καὶ συνεπῶς ὑπῆρχε τι ἀκριβὲς εἰς τὰς παραδόξους ἀναζητήσεις, δι' ὧν οἱ ἀλχημισταὶ τοῦ μεσαιῶνος ἐζήτουν νὰ κατασκευάσωσιν χρυσὸν ἐκ κοινοῦ μετάλλου. Καὶ δὲν ἐπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι ἡ ἀμάθεια καὶ χονδρὸς ἐμπειρισμὸς διήνθυνε τὰ πειράματά των. Ἀλλ' ὅμως παρ' ὅλα ταῦτα καὶ ἀσυνειδήτως ἦσαν οἱ κληρονόμοι τῆς μεγάλης ἐκείνης ἰδέας τῆς χημικῆς μονάδος τῆς ὕλης, ἥτις μᾶς μετεδόθη ἐκ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἐπικούρου καὶ ἦν ἡ νεώτερα ἀστρονομία πρώτη θὰ συνετελέσῃ νὰ θέσῃ ἐν τῷ θώκῳ τῶν γεγονότων.

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ)

Φ. Π. Κάρολος Νόρδμαν

Ἀστρονόμος τοῦ Ἀστεροσκοπίου τῶν Παρισίων.

ΙΑΤΡΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΠΕΡΙ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΛΟΥΤΡῶΝ

Τὰ θαλάσσια λουτρά ἦσαν γνωστὰ ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ διαφόρων συγγραμμάτων ἀρχαίων συγγραφέων.

Τὸ θαλάσσιον ὕδωρ ἐνέχει εἰς μεγάλην ποσότητα χλωριούχου νάτριου, ὅντος διαφόρου τὴν ποσότητα ἀναλόγως τῶν θαλασσῶν, πρὸς δ' ἐνέχει κάλιον, ἀσβέστιον, θεικὸν μαγνήσιον καὶ τέλος βρώμιον καὶ ἰώδιον ἐν ἐλαχίστῃ ὀσμῇ ποσότητι ταῦτα.

Ἡ θερμοκρασία τοῦ θαλασσίου ὕδατος ποικίλλει, κυμαινομένη ἀπὸ 15°—20° ἔ. Ἡ ὠφέλεια τῶν θαλασσίων λουτρῶν ἐπέρχεται ὡς ἐκ τῶν βαθειῶν εἰσπνοῶν, ὧν ποιούμεθα λουόμενοι καὶ δι' ὧν ἀναπνέομεν τὸν τῆς θαλάσσης καθαρώτατον ἀέρα, ἐκ τοῦ καθαρισμοῦ τοῦ σώματος ἡμῶν δι' οὗ γίγνεται φυσιολογικῶς ἡ ἀδηλος ἀναπνοή, προσεπιτούται ἐκ τῶν διαφορῶν κινήσεων, ὧν ποιεῖται ὁ κολυμβῶν, αἰτινες ἐπάγονται τὴν ἀσκήσιν τῶν μυῶν τοῦ σώματος καὶ τέλος ἐκ τῆς θερμοκρασίας τοῦ ὕδατος καὶ τῶν ουστατικῶν αὐτοῦ. Ἔς εἰσέλθῃ τις εἰς τὴν θάλασσαν αἰσθάνεται αἰσθημα ψύχους, ὅπερ εἶνε ἄλλοτε ἄλλο ἀναλόγως τῆς διαφορᾶς τῆς θερμοκρασίας τοῦ καταδυομένου σώματος καὶ τῆς θαλάσσης. Κατὰ τὴν διάρκειαν

του ψύχους τὰ περιφερικά ἀγγεία συσπώνται καὶ ἐνεκεν τούτου τὸ αἷμα μεταβαίνει ἐκ τῆς περιφέρειας εἰς τὰ ἐντὸς τοῦ σώματος ἡμῶν ὄργανα. Προσεπιτούτοις αἱ ἀναπνευστικαὶ κινήσεις ἐπιταχύνονται καὶ αἴσθημα δυσπνοῖας καταλαμβάνει τὸν λουόμενον. Μετὰ τὸ αἴσθημα τοῦ ψύχους ὁ λουόμενος καταλαμβάνεται ὑπὸ εὐχαρίστου αἰσθήματος. Κατὰ τοῦτο τὰ περιφερικά ἀγγεία ἐπανέρχονται εἰς τὴν προτέραν αὐτῶν φυσιολογικὴν ἐνέργειαν, κατ' ἀκολουθίαν τὸ αἷμα ἐπανέρχεται εἰς τὴν περιφέρειαν. Ἡ μεταβολὴ αὕτη ἢ μεταβάσις δῆλον ὅτι ἐκ τῆς περιφέρειας εἰς τὰ ἐσωτερικά ὄργανα καὶ ἡ ἐκ τούτων εἰς ταύτην εἶνε ὁ σπουδαιότερος παράγων τῆς ἀφελιμότητος τῶν θαλασσίων λουτρῶν, καθότι κατὰ ταύτην αὐξάνονται αἱ ἐν τῷ ὀργανισμῷ ἡμῶν γινόμεναι ὀξειδωτικαὶ ἐπεξεργασίαι, καθ' ἃς τὸ ἀνθρακικὸν ὀξυγόνον τῶν διαφόρων καύσεων ἐξέρχεται, τὸ δ' ὀξυγόνον λαμβάνεται ἐν μείζονι μοίρᾳ τέλος διεγείρονται τὰ αἰσθητικὰ νεῦρα, ὧν ἡ διέγερσις μεταβαίνει καὶ εἰς τὸ κεντρικὸν νευρικὸν σύστημα, ὧν ἐνεκα ἡ ἐνέργεια τοῦ νευρικοῦ συστήματος αὐξάνεται.

Ἐκ τῶν λουομένων οἱ ὑγιεῖς καὶ δὴ οἱ εἰς τὴν ψυχρολουσίαν εἰωθότες, ὡς τὰ πολλά, οὐδὲν δυσάρεστον αἰσθημα αἰσθάνονται εἰσερχόμενοι εἰς τὴν θάλασσαν, ἐν ᾧ οἱ νευρικοὶ καὶ οἱ εἰς τὴν γερουτικὴν ἡλικίαν ἐγγίζοντες, ὑπὸ σφοδρότατον ῥίγους καταλαμβάνονται μολὲς εἰσελθόντων εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ χροιά τινος καθίσταται κυανωπὴ, πρὸς δὲ σκοτοδινία, παλμοὶ καὶ βῆξις τις ελαφρὸς ταλαιπωρεῖ τούτους. Βεβηχθὸν ὅμως τὰ δυσάρεστα ταῦτα φαινόμενα ἐκλείπουσιν ἢ μᾶλλον ἐλαττοῦνται κατὰ πολὺ. Ἄλλοι τέλος οὐδόπως ἀνέχονται τὰ θαλάσσια λουτρά· φρονῶ ὅμως ὅτι καὶ οἱ τοιοῦτοι δύναται νὰ ἐθισθῶσιν εἰς ταῦτα σὺν τῷ χρόνῳ.

Κατὰ τὰ πρῶτα θαλάσσια λουτρά οἱ πλεῖστοι αἰσθάνονται σωματικὴν καὶ πνευματικὴν ἀτονίαν, ὁ δ' ὕπνος τῶν εἶνε βαθὺς καὶ ἡρεμὸς. Τὰ φαινόμενα ταῦτα μετὰ τινος ἡμέρας ἐκλείπουσιν, ὁ δὲ πρῶτον νοσήρως καταλαμβάνεται ὑπὸ ζωρότητος. Τὰ τῆς καταπτώσεως συμπτώματα εἰς τινὰς ὀργανισμοὺς εἰσιν ἐντεταμμένα, ὥστε ἀναγκάζουσι τοὺς τοιοῦτους νὰ παύσωσι λουόμενοι. Οἱ τοιοῦτοι δὴλον ὅτι ταλαιπωροῦνται ὑπὸ κινήσεως τοῦ δέρματος ἐντόνου γενικῆς ἀτονίας, βάρους εἰς τὸ στήθος, σκοτοδινίας καὶ ἄλλων.

Καὶ ἤδη δι' ὀλίγον θὰ ἀναφέρω κανόνας τινάς, ὡς δέον οἱ λουόμενοι νὰ ἀκολουθῶσιν: Ἀπαγορεύεται αὐστηρῶς τὸ θαλάσσιον λουτρὸν εἰς τὸν ἔχοντα πλήρη τὸν στομάχον, κατ' ἀκολουθίαν τοῦτο δέον νὰ γίνηται τὴν πρωΐαν ἢ τὴν ἑσπέραν ἢ τέλος τὴν μεσημβριαν μίαν ὥραν πρὸ τοῦ φαγητοῦ.

Ὁ λουόμενος δέον νὰ ἐμβαπτίξῃ ὀλόκληρον

τὸ σῶμα αὐτοῦ μολὲς εἰσελθὼν εἰς τὴν θάλασσαν, ἐν αὕτῃ δ' εὐρισκόμενος, εἰς ἀγνοῆν νὰ κολυμβᾷ, πρέπει νὰ κινῆ, ὅτε μὲν τὰ ἄνω, ὅτε δὲ τὰ κάτω αὐτοῦ ἄκρα.

Τὰ πρῶτα λουτρά πρέπει νὰ μὴ παρατείνωνται πέραν τῶν 3' ἕως 5' λεπτῶν τῆς ὥρας, βραδύτερον ὅμως δύναται νὰ παραταθῶσι πλεότερον, οὐχὶ ὅμως καὶ πέραν τῶν 10' ἢ 15' λεπτῶν. Ἀπαγορεύεται αὐστηρῶς ὡς ὁ λουόμενος εἰσερχεται καὶ ἐξέρχεται κατ' ἐπανάληψιν τῆς θαλάσσης.

Ἄμα ὁ λουσθεὶς ἐξέλθῃ τῆς θαλάσσης περιτυλίσσεται διὰ σιδόνης, σπογγίξει τὸ σῶμα αὐτοῦ καλῶς μετὰ μικρᾶς τινος ἐντάσεως, μέχρι οὗ τὸ δέρμα ἐρυθριάσει πῶς. Ἀφ' οὗ ταχέως ἐνδύθῃ δέον νὰ ποιήσῃται κινήσεις τοῦλάχιστον ἐπὶ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας. Ἐὰν μεθ' ὅλα ταῦτα τὸ ψύχος ἐξακολουθῆ, ὡς εἰς τινὰς ὀργανισμοὺς συμβαίνει, τότε πίνει ὀλίγον οἶνοπνευματώδες ποτὸν ἢ τέλος πόμα θερμὸν ὡς καφφέν, τείον, τύλλιον.

Τὰ θαλάσσια λουτρά ἐνδείκνυνται εἰς ὅσους ἰδρώνουν μὲ τὴν ἐλαχίστην κίνησιν, εἰς τοὺς χοιραδικούς, ῥαχιτικούς, χλωρωτικούς καὶ τέλος εἰς τοὺς ἀναιμικούς. Ἀντενδείκνυνται εἰς τὰς ἐγγύους, εἰς τοὺς προδιατεθειμένους εἰς συμφορήσεις κυρίως τοῦ ἐγκεφάλου καὶ τῶν πνευμόνων, εἰς τοὺς καρδιακούς, εἰς τὰς θηλαζούσας, εἰς παιδία ἐλάσσονα τῶν τριῶν ἐτῶν ἡλικίας, εἰς τοὺς ὑπὲρ τὰ 50 ἔτη γεγονότας καὶ τέλος εἰς πάντας τοὺς πολὺ ἐξηυλημένους ὀργανισμοὺς. Τέλος ἡ καλλιτέρα ἐποχὴ τῶν θαλασσίων λουτρῶν εἶνε ἀπὸ Μαΐου μέχρι τοῦ πρώτου δεκαήμερου τοῦ Ἰουλίου καὶ ὁ Σεπτέμβριος μῆν, ὅστις εἶνε ὁ μᾶλλον κατάλληλος διὰ θαλάσσια λουτρά.

Γεώργιος Α. Βεθανόπουλος
Ἴατρος. — Διευθυντὴς τῆς «Πανελληνίου Ἐπιθεωρήσεως».

ΜΙΑ ΑΤΡΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΕΚΑΣΤΟΤΕ

Ἡ πείρα διδάσκει, ὅτι τὸ ψύχος ὠφελεῖ τὴν πέψιν ἐν ὥρᾳ χειμῶνος, ἐνῶ τούναντιον ἡ θερμότης βλάπτει αὐτὴν ἐν ὥρᾳ θερούς. Δέον ἄρα τὸν μὲν χειμῶνα νὰ τρώγομεν μετὰ θέρους, τὸ δὲ θερὸν ν' ἀπέχωμεν, ὥστε δυνατὸν. Ἀλλὰ ποῦ ν' ἀποδώσωμεν τὴν διαφοράν αὐτὴν τῆς ἐνεργείας; Εἰς φυσιολογικωτάτην αἰτίαν. Ἐν τῷ στομάχῳ γίνεται ἡ καύσις τῶν τροφῶν, ὅπου ἐπενεργεῖ ἐπωφελέστερον ὁ ἀήρ ἢ τὸ ψύχος ἢ θερμότης καὶ ὁ θερμὸς ἀήρ. Ἐπομένως τὸν χειμῶνα τρώγετε ὥστε θέλετε, ἀρκεῖ νὰ διαχύετε ἐν ψυχρῷ περιβάλλοντι καὶ οὐχὶ ἐν θερμῷ δωματίῳ. Ὁ εἰσερχόμενος ψυχρὸς ἀήρ ἐν τῷ στομάχῳ διευκολύνει τὴν καύσιν καὶ χώνευσιν τῶν ἐν αὐτῷ τροφῶν. Φ. Π.

ΦΩΤΕΙΝΟΙ ΠΡΟΒΟΛΕΙΣ ΕΠΙ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΖΩΩΝ

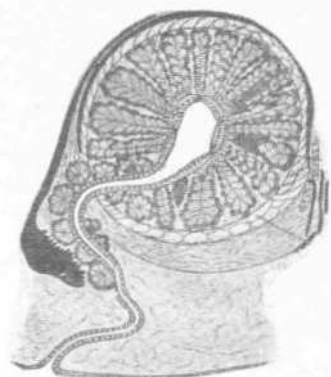
Γνωστὸν βεβαίως τυγχάνει (*), ὅτι ὑπάρχουσι τόσοι μεταξὺ τοῦ φυτικού βασιλείου φυτὰ, ὅσον καὶ μεταξὺ τοῦ ζωϊκοῦ τοιοῦτου ζῶα, ἅτινα ἐκπέμπουσιν εἴτε ἀν' ὅλου τοῦ σώματός των, εἴτε ἀπὸ ἰδιαιτέρων μερῶν αὐτοῦ πῶς ἄλλοτε ἀσθενέες, ἄλλοτε ὅμως ἰσχυρόν. Εἶναι γνωστὴ τοῖς πᾶσιν ἡ πυρολαμπίς, τὸ φωτοβόλον τοῦτο ἐντομον, ἐπίσης οἱ τὸν φωτφορισμὸν τῆς θιλάσσης προκαλοῦντες μικροὺς ὀργανισμοὶ ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων. Κατὰ τοὺς νεωτέρους ὅμως χρόνους διὰ τῆς τελειοτέρας μελέτης, ἐξερευνητέως τῶν θαλασσίων ἀπροσίτων ἀδύτων ἀνεκαλύφθησαν πολλὰ ἄλλα εἶδη φωτοβόλα φυτὰ καὶ ζῶα, κατέχοντα μάλιστα καὶ ἰδιαιτέρα ὄργανα φωτός.

Τὰ φωτιστικὰ ὅμως ὄργανα τῶν ζῶων ἐξητάσθησαν καὶ ἤρουν ἦσαν λεπτομερῶς τὸ πρῶτον ἤδη κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη. Ἐσχάτως δὲ μόλις ἐγένετο γνωστὸν, ὅτι ζῶα τινὰ κατέχουσι φωτιστικὰς συσκευὰς ὁμοίας πρὸς ἐκείνας, ἃς σήμερον ἡ ἀνθρωπότης μεταχειρίζεται πρὸς φωτισμὸν. Εὐρίσκει τις ἐξετάζων εἰς τὰ ζῶα ταῦτα προβολεῖς φωτός, φακούς καὶ θῆ συσκευὰς τινὰς, τὰς ὅσας κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἡ ἀνθρωπότης ἐπιστήμη ἐφεῦρε καὶ ἐφήρμοσε. Μέχρι πρὸ ὀλίγου δὲ οὐδεὶς λεπτομερέστερον ἐξήτασε κατὰ πόσον αἱ ζωϊκαὶ συσκευαὶ φωτισμοῦ συμπερινοῦσι μὲ τὰς ἡμετέρας τεχνολογίας τοιαύτας. Ἐσχάτως ὁ Chum ὁ ἐρευνητὴς τῶν ἀδύτων τοῦ θαλασσίου βυθοῦ καὶ μετ' αὐτὸν πολλοὶ ἄλλοι, ἐν οἷς καὶ ὁ δόκτωρ ἱατροῦ Thilo ἐξήτασεν μετὰ μείζονος προτοχῆς τὴν ὁμοιότητα τῶν φωτιστικῶν συσκευῶν τῶν ζῶων πρὸς τὰς τῆς τέχνης καὶ κατέδειξαν πῶς δύναται νὰ χρησιμοποιοῦσιν αἱ μεγάλαί προδοὶ τῆς σημερινῆς ἐπιστήμης τοῦ φωτισμοῦ πρὸς τελειοτέραν διερεύνησιν τῶν ζωϊκῶν ὀργάνων τοῦ φωτός.

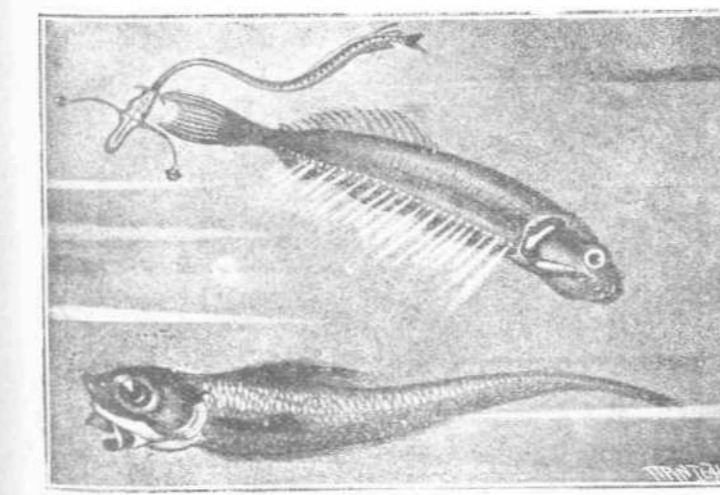
Ἐκτός τῶν ἐνωτέρω ἤδη μνημονευθέντων συνθέντων φωτιστικῶν ὀργάνων, εὐρίσκει τις εἰς τὸ ζωϊκὸν βασιλεῖον πολλὰ ἄλλα τοιαῦτα ἀπλούστερα. Τὰ ἀπλούστερα εἶναι βεβαίως μικροὶ τινες ἀδένες ἐν τῷ δερματι, οἵτινες ἀσθενῶς μόνον φωτίζουσι, καθόσον τὸ πῶς των

(*). Εἰς τὸ προηγούμενον τεύχος ἐδημοσιεύσαμεν ὀλίγα τινὰ περὶ τῶν φωσφορίζοντων φυτῶν μετὰ τῶν σχετικῶν εἰκόνων.

δὲν ἐνδυναμοῦνται διὰ προβολῶν ἢ φακῶν. Ἐν ἀντιθέσει πρὸς ταῦτα τελειότερα καὶ τεχνητότερα εἶναι τὰ φωτιστικὰ ὄργανα τῶν ζῶων τῶν ἀδύτων τοῦ θαλασσίου βυθοῦ, ἐνθα οὐδεμία ἡλικιᾶ ἀκτίς ἐξικνεῖται καὶ ἡ θερμοκρασία τοῦ ὕδατος διατηρεῖται σταθερὰ πάντοτε ὀλίγους βαθμούς ὑπὲρ τὸ μηδέν. Ἡ ἡμετέρα εἰκὼν ἀρ. 1 δεικνύει ἰχθύος τοῦ μεγάλου βύθου θαλάσσης, ἀνασπυρθέντος ὑπὸ τοῦ διασήμεου ἐξερευνητοῦ Chum ἐκ βύθου 1880 μέτρων εἰς τὸν κόλπον τῆς Γουϊνέας. Ὁ ἰχθύς οὗτος, ὀνομαζόμενος «Μακροστομίας ὁ μακρογένειος» φέρει εἰς ἐκάστην πλευρὰν τοῦ σώματος ἐν μέγα φωτιστικὸν ὄργανον ὑπὸ τὸν ὀφθαλμὸν, 18 εἰς τὰ βράγχια, 146 κατὰ μῆκος καὶ ἐπ' ἐκάστης πλευρᾶς τοῦ σώματος καὶ 179 ἐπὶ τῆς κοιλιακῆς ἐπιφανείας του. Οὕτω κατέχει οὐχὶ ὀλιγωτέρας τῶν 688 φωτεινῶν λαμπῶν, αἵτινες δὲν εἶναι ἀπλῶς θέσεις τινὲς τοῦ σώματος φωτίζουσαι, ἀλλὰ σύνθετοι προβολεῖς φωτός με κοίλα κάτοπτρα καὶ φακούς καὶ οἵτινες οὐ μόνον δύναται νὰ στρέφωνται καθ' οἰανδήποτε διεύθυνσιν, ὡς οἱ προβολεῖς τῶν πολεμικῶν πλοίων, ἀλλὰ καὶ νὰ κλειώνται, κατὰ βούλησιν τοῦ ἰχθύος, διὰ καλύμματος. Ὅπως δὲ ἰδιαιτέρως χρησιμεύει τὸ φωτιστικὸν ὄργανον, τὸ παρὰ τὸν ὀφθαλμὸν, ὅπως καθιστᾷ ὁρατὰ τὰ ζῶα ἐκεῖνα, ἅτινα εὐρίσκονται πλησίον τοῦ ἰχθύος καὶ τὰ ὅποια οὗτος συλλαμβάνει καὶ τρώγει ἄλλως οὐδένα σκοπὸν θὰ εἶγον οἱ ὅπως ἰδιαιτέρως μεγάλοι ὀφθαλμοὶ τοῦ ζῴου εἰς τὰ σκοτεινὰ ἐκεῖνα βῆθη τοῦ θαλασσίου βυθοῦ. Ἀφ' ἑτέρου δὲ, ἵνα μὴ ὁ ἰχθύς καθίσταται ὁρατός εἰς ἄλλους μεγαλύτερους ἰχθύους του, ἔπρεπε οἱ ζῶωντες οὗτοι φανοὶ νὰ σβύνωνται ὅσον τὸ δυνατόν ταχέως, ἵνα ὁ κάτοχος τῶν ἰχθύος μὲν κεκρυμμένος εἰς τὰ σκότη διὰ τοῦτο βλέπομεν, ὅτι ἔχει τὰ κατὰ βούλησιν αὐτοῦ κινούμενα καλύμματα τῶν ὀργάνων τοῦ φωτός.

(Εἰκ. 2.) Αἱ διάφοροι ἀδένες ἐκκρίνουσι τὸ ὕγρον εἰς κοινὸν ἀγωγὸν σωλῆνα.

«Μακροστομίας ὁ Μακρογένειος». Ἰχθύς τῶν ἀδύτων τῆς θαλάσσης φέρων περὶ τὰς 688 φωτεινὰς ὀπάς

Οὕτως εὐρίσκει τις ἐν τῇ φύσει τὴν αὐτὴν ἐξέλιξιν, τὴν ὅποιαν ὑπέστη καὶ ἡ ἡμετέρα φωτιστικὴ ἐπιστήμη, ἀπὸ τοῦ ἀπλουστάτου φωτισμοῦ διὰ ζύλων καὶ δάδων μέχρι τῶν τελειοτάτων φωτιστικῶν ὕλων καὶ μέσων τῶν σημερινῶν φάρων. Πόσον μικρὰ ἦτον ἡ δύναμις τοῦ φωτός τῶν παναρχαίων φωτιστικῶν δάδων ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν καταναλισκουμένην καύσιμον ὕλην! Ὅπως με ἀλλὰ ποσότητες ζύλων ἀπητῶντο, ὅπως διατηρηθῆναι πῦρ, ὅπερ ἐφώτιζεν εἰς 20 ναυτικῶν μιλίων ἀπόστασιν! Τὴν σήμερον ἐπιτυγχάνομεν τοῦτο μὲ

Σύνπλεγμα φυτών και ζώων φωσφορίζοντων εις τὰ βάθη τῆς θαλάσσης.

ἓνα καλὸν φανὸν πετρελαίου (*), διότι τὸ φῶς τούτου διὰ προβολέων καὶ φακῶν τόσον ἰσχυροποιεῖται, ὥστε φωτίζει: εἰς ἀπόστασιν εἰς μείζονα τῶν 20 ναυτ. μιλίων.

Αἱ πηγαὶ τοῦ φωτός τῶν φωτιστικῶν ὀργάνων παρὰ τὸς ζῶας συνήθως εἶναι καταπληκτικῶς ἀσθενεῖς· ἀρκεῖ νὰ ἀναφεραμεν ὡς παράδειγμα τὸ ὅτι ὁ Lode διὰ πειραμάτων καθώρισεν, ὅτι 2000 τετρ. μέτρων ἐπιφάνεια ἀποτελουμένη ἐκ φωτοβολούντων βακτηρίων, φωτίζει τόσῳ ἰσχυρῶς, ὅτι μίᾳ καλῇ λαμπᾷ ἐκ παραίνης. Καὶ βεβαίως ἔχει ἡ φωτιστικὴ πηγὴ πολλῶν φωτιστικῶν ὀργάνων μεγαλειτέραν φωτιστικὴν δύναμιν, ἀλλ' ἄνευ προβολέων καὶ ἄλλων μέσων ἐνδυναμούντων τὸ φῶς δὲν ἔξ ἐφώτιζον ταῦτα τόσον θαυμασίως, ὡς ὁ Cluyn τοῦτο εἰς εἶδος τι τευθίδος παρετήρησεν. Τὸ ὅλον σῶμα ἐφαινότο ὡς νὰ ἐκοσμεῖτο ὑπὸ διαστήματα ἐκ πολυτίμων λίθων κυανοῦν, ἀλλὰ με βουδινέρυθρον, ἀλλὰ με χιονόλευκον καὶ ἄλλε μὴ οὐρανόχρουν κυανοῦν.

Ἀλλὰ πῶς λαμβάνει γῶραν ἢ ἐκπομπὴ φωτός τοιοῦτων λαμπρῶν φωτιστικῶν μαζῶν; Φαίνεται, ὅτι εἰς τὸ ἐρώτημα ταῦτο, οἱ βοτανικοὶ εἶναι ἀρμοδιώτεροι νὰ ἀπαντήσωσιν. Οὐ οὐ καθώρισαν μετὰ βεβαιότητος, ὅτι προσαγωγή αἵρος ἐπαυξάνει τὴν φωτιστικὴν δύναμιν βακτηρίων τινων, τοῦναντίων δ' ἀφαιρέσεις αἵρος ὑποβιβάζει ταύτην. Τοῦτο π. χ. συμβαίνει καὶ εἰς τὴν ἐδιά βακτηρίων φανὸν τοῦ Du Bois. Ὁ φανὸς οὗτος συνίσταται ἐξ ὑαλίνου δοχείου, ὅπερ περιέχει ἀρκετὴν ποσότητα βακτηρίων ἐκπεμπόντων φῶς. Μία πλάγια τις ὀπὴ εἰς τὸ δοχεῖον καὶ μία ἄλλη εἰς τὸ ἄνω μέρος φράσσονται διὰ βαμβάκινων πωμάτων. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν πρέπει νὰ ἐμψυσῆται ἀπὸ εἰς τὸν φανόν, ἄλλως τὸ φῶς καθίσταται μετ' οὐ πολὺ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀσθενέστερον, ἀναλαμβάνει δὲ πάλιν τὴν δύναμιν του μετὰ ἐμψύσιν αἵρος. Ἡ πρόσληψις λοιπὸν τοῦ ἐν τῷ αἵρῳ ὀξυγόνου εἶναι ὁ κυριώτερος ὅρος διὰ τὸ φῶς τῶν βακτηρίων. Φαίνεται δὲ ὅτι ἐνταῦθα λαμβάνει γῶραν χημικόν τι φαινόμενον, ἀνάλογον πρὸς τὸ φαινόμενον τοῦ φωταερίου, τὸν ὅποιον παράγουσιν ἔλαιά τινα ἢ ζωϊκά λίπη, ὅταν διὰ διαφόρων χημικῶν οὐσιῶν ἐπ' αὐτῶν ἐπιδρῶντες διευκολύνωμεν τὴν πρόσληψιν ὀξυγόνου ὑπ' αὐτῶν. Τότε τὰ ἔλαια ταῦτα ἢ καὶ τὰ λίπη

(*) Ἀκόμη σήμερον ἔχουσι πολλοὶ φάροι λυχνίας πετρελαίου με πολλὰς θρυαλλίδας.

ἀκτινοβολοῦσιν ὡς τὰ βακτήρια, χωρὶς νὰ ἐκπέμπωσι καὶ θερμότητα, ἀράγουσι δηλαδὴ ἐν «ψυχρῶν φῶς» ὅμοιον κατὰ πλὴν πρὸς τὸ τῶν βακτηρίων.

Ὁ Molisch συνοψίζει πάντα τὰ γεγονότα ταῦτα εἰς τὰ ἀκλόουθα: «Τὸ φῶς, τὸ ὅποιον ἐκπέμπουσι φυτὰ τινα, παράγεται μόνον ἐπὶ παρουσίᾳ ἐλευθέρου ὀξυγόνου, ὃ φωτισμὸς δηλαδὴ εἶναι εἶδος τι ὀξειδώσεως. Ἀλλ' ἐπίσης δύναται νὰ διατηρήσῃ τὸ φῶς τῶν τοιοῦτων φυτῶν καὶ ἐ τάκτως μικραὶ ποσότητες ὀξυγόνου. Ἡ παραγωγή τοῦ φωτός κατὰ μεγίστην πιθανότητα στηρίζεται ἐπὶ τούτου, ὅτι τὰ ζῶντα κύτταρα τῶν φυτῶν παράγουσι μίαν οὐσίαν, τὸ φωτογόνον, ἣτις δύναται νὰ παράγῃ φῶς, ἐρχομένη εἰς ἐπαφὴν μετ' ὕδωρ καὶ μετ' ἐλεύθερον ὀξυγόνον.

Ἀκουσίως νῦν θὰ ἐρωτήσῃ ὁ ἀναγνώστης:

Τὸ φῶς τῶν φωτιστικῶν ὀργάνων ζῶων τινῶν εἶναι τῆς αὐτῆς φύσεως μετ' ὅ τῶν βακτηρίων; Κατὰ τὴν γῶμην τοῦ Molisch ἐξάπαντος εἶναι τὸ αὐτό. Διότι οὗτος κατέδειξεν, ὅτι τόσον εἰς τὸ φῶς τῶν βακτηρίων, ὅσον καὶ εἰς τὸ τῶν ζῶων κυριαρχοῦσιν αἱ πράσινοι ἄκτινες.

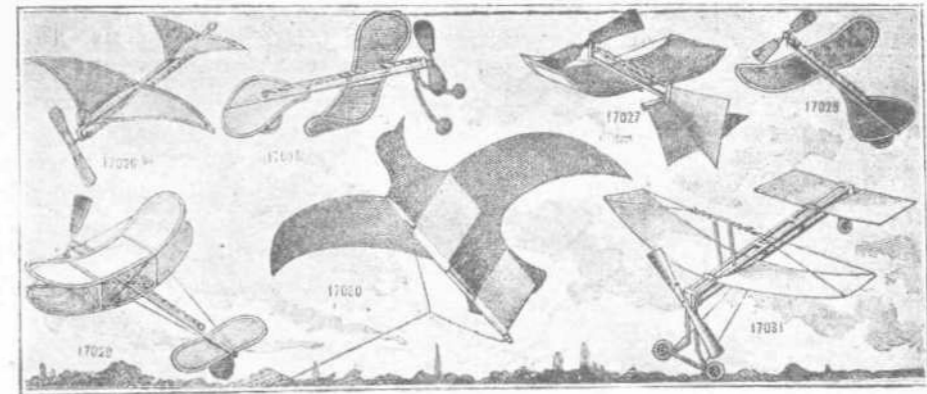
Ἀλλὰ πῶς νῦν παράγουσι τὰ ζῶα τὸ φῶς αὐτῶν; Ὁ Brauer κατέδειξεν, ὅτι τὰ φωτιστικὰ ὄργανα τῶν ἰχθύων περιέχουσιν ἀδένας, οἵτινες ἐκκρίνουσιν ἐξ ἰδιαζόντων κυττάρων χυμὸν τινα φωτοβολοῦντα. Εἰς τινα εἶδη ἰχθύων οἱ ἀδένες οὗτοι γίνουσι τὸ ὑγρόντων εἰς κοινὸν τινα ἀγωγὸν σωλήνα, ὅστις ἐκβάλλει πρὸς τὰ ἔξω. (Εἶκ. ἀρ. 2) Χυνομένε οὐ δὲ τοῦ ὑγροῦ τούτου ἐκτός ἐπέρχεται ὁ φωτισμὸς μακρῶν καὶ πέραν τοῦ ἰχθύος τοῦτ' αὐτὸ γίνεται καὶ μετ' ὅ τῶν φωτίζοντα χυμὸν μαλακοστράκων τινων καὶ μετ' ὅ τῶν λιθοφάγων τινων ὀστρέων. Κατὰ τὴν ὁδὸν δὲ μάλιστα ὁ Molisch, νὰ συλλέξῃ ἰρκετὴν ποσότητα τοιοῦτου χυμοῦ ἐν ὑαλίῳ δοχείῳ. Βλέπομεν λοιπὸν οὕτως, ὅτι τὸ φῶς τῶν ζῶων δὲν εἶναι ζωϊκόν τι φαινόμενον, ἀλλὰ μάλλον φυσικοχημικόν τι τοιοῦτο. Τελεῖται δὲ τὸ φαινόμενον τοῦτο βραδύτατα καὶ παρέχει συνεπείρ τούτου ἀσθενὲς μόνον φῶς. Ἄν ὅμως ζῶα τιὰ ἐκπέμπωσι ἀρκετὴν φῶς ποσότητα, τοῦτο συμβαίνει, εἴτε διότι ἐν μέγα μέρος τῆς ἐπιφανείας τοῦ σώματός των ἐκπέμπει φῶς, εἴτε διότι τὰ πολυάριθμα φωτιστικὰ αὐτῶν ὄργανα εἶναι ἐφοδιασμένα μετ' οὐσκειὰς ἰσχυροποιούσας τὸ φῶς

(ἔπεται τὸ τέλος)

Η ΧΑΛΑΣΜΕΝΗ ΚΛΕΙΔΟΝΙΑ

Ξανθομαλούσα μου ὁμορφὴ θεῖα
ἄγγελον ζωγραφιά γλυκοφτιασμένη
ἔχουσα ὅλα ἐκεῖνα τὰ κλειδιά
ποῦ εἶχα τὴ καρδιά μου κλειδομένη
Καὶ δὲν εὗρίσκω τώρα ἓνα κλειδί
τὴ χαλασμένη ν' ἀνοίξω κλειδοσιά μου
καὶ εἶται γιὰ σένα ἀκλόνητο θρόνι
νὰ στήσω μέσα στὴ καρδιά μου. . .

Ζάκυνθος
Ἄγγελος Σαλούτζης

ΤΥΠΟΙ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΤΕΡΩΝ ΑΕΡΟΠΛΑΝΩΝ

ΠΑΙΔΙΚΑ ΑΕΡΟΠΛΑΝΑ

Εἶναι τὸ παίγνιον τῆς ἐποχῆς. Οἱ Γάλλοι πᾶσαν σοβαρὰν ἐπιχείρησιν καὶ ἐφεύρεσιν τὴν ἐκλαϊκεύουν, τὴν ἀπλοποιοῦν, τὴν ἀθρηματίζουν. Ἴδετε, ὅλα τὰ συστήματα τῶν ἀεροπλάνων τὰ μετέτρεψαν εἰς παιδικὰ ἀθλήματα, παιδιᾶς καὶ διασκεδάσεως καὶ ἤδη εἰς τοὺς περιπάτους, εἰς τὰς πλατείας, εἰς τὰς συναθροίσεις καὶ εἰς αὐτὰ τὰ λουτρά ἐτι γίνονται μετὰ ταῦτα ἑορταί, διαγωνισμοὶ καὶ ἀμίλλαι, κινουῦσαι τὸ ἐνδιαφέρον μικρῶν τε καὶ μεγάλων.

Εἶναι τὸ ζήτημα τῆς ἡμέρας.

Τὰ παιδικὰ ταῦτα ἀεροπλάνα, ὡς φαίνεται ἐν τῇ προκειμένῃ εἰκόνι, κατασκευάζονται ἀκριβῶς κατ' ἀπομίμησιν τῶν μεγάλων, τῶν ἀληθινῶν ἀεροπλάνων καὶ τὸ περιεργον ὅτι πεπρωκισμένα καὶ μετὰ τὰ ἀνάλογα μηχανήματα καὶ κινητήριους δυνάμεις ἐννοῦνται καὶ μεταφέρονται εἰς ἀποστάσεις καὶ ὕψη σχετικῶς μετ' ὅ τῆς δυνάμειν καὶ ἀντοχῆν, ἣν τοῖς προσδίδουσι. Κομψότατα δὲ καὶ διασκεδαστικώτατα ἐννοῦνται μετ' ἐνδοκίας καὶ χάριτος εἰς τὰ ὕψη καὶ ἵπτανται παραδόξως ὡς νὰ εἶναι ἔμφρηχα ὄντα καὶ αὐτὰ.

Ἦδη τὰ παιδικὰ ταῦτα λεγόμενα ἀεροπλάνα κατέστησαν ἐσχάτως ἀντικείμενον ζωηροῦ ἐνδιαφέροντος ἐν Ἑυρώπῃ καὶ γίνονται καὶ διαγωνισμοὶ εἰς οὗς λαμβάνουν μέρος μικροὶ καὶ μεγάλοι. Ἐν Γαλλίᾳ ἰδίως ἡ παιδιὰ αὕτη προώδευσεν τόσον, ὥστε τὰ ἐργαστήρια ἀμιλλῶνται τίς πλείων νὰ κατασκευάσῃ ὀρθιότερα καὶ τελειότερα καὶ βαθμηδὸν εἰσάγονται εἰς τὰ ἄλλα εὐρωπαϊκὰ κέντρα, μὴ ἐπαρκοῦσης ἀμφιβολίας, ὅτι καὶ παρ' ἡμῶν θὰ τὰ ἴδωμεν προσεχῶς εἰσαγόμενα, ὅπως καὶ τὰ εἶδη τοῦ συρμοῦ.

Οἱ ἐν τῇ εἰκόνι τύποι εἶναι οἱ τελειότεροι μέ-

χει τοῦδε, τιμῶνται ἀπὸ 3 φρ. ἕκαστον ἕως 50 φρ. καὶ εὗρισκονται εἰς τὰ μεγάλα Παρισιὰ καταστήματα ἀντιπροσωπεύοντα τοὺς καλετέρους καὶ γνωστοτέρους μέχρι τοῦδε τύπους. Οὕτως ἔχομεν τὸ Al-ma, ἀρ. 17026, ὅπερ ἐκέρδισε τὸ πρῶτον βραβεῖον ἐν τῷ τελευταίῳ συναγωνισμῷ μετ' οὐλοῦν ἐξ ἀλουμνίου καὶ περίβλημα μεταξωτὸν καὶ ὅπερ ἵπταται μετ' ὅλους τοὺς καιροὺς, τὸ μονόπλανον Βλεριώ, ἀριθ. 17025, λειτουργοῦν διὰ τῶν ἰδίων του δυνάμεων, ἐξ ἀλουμνίου ἐπίσης καὶ μετ' ἵπτιον κατὰ βούλησιν τὸ ἀεροπλάνον ἀριθ. 17027, μονόπλανον ἐκ μεταξωτοῦ ὑφάσματος, μετ' ἐξηραλισμένην πτήσιν. Εἶτα ἔχομεν τὸ Σανκὰτ 17028, ἐπίσης ἐκ μεταξωτοῦ, ἐκτελεῖ πτήσεις 25 - 30 μ. τὴν Ὀλυμπίαν ἀρ. 17029, δίπλανον, κατὰ τὸ ὑπόδειγμα Φαρμάν, μετ' ὀπλισμὸν Ἀλουμνίου καὶ κινητήριον δυνάμειν ἰσχυρὰν, δυνάμενον νὰ διατρέξῃ 60 - 200 μ. Τὸν Ἀλβάτορα, ἀρ. 17031, μονόπλανον ἀποσυντιθέμενον ἐκ λύλου καὶ ὑφάσματος, μήκους ἐνὸς μέτρον τὴν Μουέτ, νέον εἶδος χαρταετοῦ, ἐκ ξύλου βαμβοῦ ἀρ. 17030, μήκους 1 μ. 65 ὅπερ ἤδη εἰσῆχθη καὶ παρ' ἡμῶν καὶ τὴν Ἀστραν, ἐξ ἀλουμνίου, ὄρθαιον ἐπιστο. παίγνιον μετ' ἔλικας Τὰ ἀεροπλάνα ταῦτα ἀντιπροσωπεύοντα ἐν ομορφῇ τὰ μέχρι τοῦδε ἐν χρήσει καλετέρα ἀεροπλάνα δίδουσι πλήρη ἰδέαν τῆς ἐξελίξεως καὶ προόδου αὐτῶν ἐν ταῦτῳ διὰ τῆς ἀμιλλῆς τῶν συναγωνιζομένων πρὸς πληρετέραν ἐπικρατίησιν τοῦ εἶδους των, ἀποτελοῦντα ἀφ' ἐτέρου ὄρθαιον διασκεδάσιν καὶ παρέχοντα συνάμα ἰδέαν τῆς ἐπικρατίεως ἐν τῷ κενῷ σωμάτων βαρυντέρων τοῦ αἵρος.

Φ. Η.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΑΙΓΝΙΟΝ

Ἡ γῆ πιεζομένη εἰς τοὺς πόλους καὶ ὀγκουμένη εἰς τὸν ἰσημερινόν.

Διὰ τοῦ προκειμένου παιγνίου πρόκειται νὰ ἐξηγήσωμεν, ὅτι ἡ γῆ διὰ τῆς περιφορᾶς τῆς καὶ ἥτις πρὶν ἢ στερεοποιηθῆ ἦτο μάζα πολτώδης, ἐπλατύθη εἰς τοὺς πόλους καὶ ὠγκώθη εἰς τὸν ἰσημερινόν. Τὸ παίγνιον τοῦτο ἀποτελεῖται ἐξ ἑνὸς χαρτίνου δίσκου φέροντος εἰς τὸ μέσον δύο ὀπὰς, δι' ὧν διέρχονται δύο ταινίαι

καὶ τὸν ὀποῖον στρέφομεν καὶ ἀναστρέφομεν διὰ μέσου τούτων διὰ τῆς ἐκτάσεως τῶν χειρῶν μας. Ἡ ταχύτης τῆς στροφῆς οὕτως χρῆσι μεύει εἰς τὸν σκοπὸν τῆς ἐκτελέσεως.

Ἦδη ἐμπήξατε εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ δίσκου τούτου τέσσαρα τεμάχια σιδηροῦ σύρματος, τὰ ὁποῖα ἀνταποκρίνονται ὀρθογωνίως, ὡς παρίσταται ἐν τῷ σχήματι. Μετὰ τοῦτο κατασκευάσατε δύο ἐκ χαρτονίου δακτυλίους, ἐπαρκοῦς ἀντοχῆς, πλατύς δὲ ἐνὸς δακτύλου καὶ διαμέτρου ὀλίγον μεγαλειτέρως τοῦ δίσκου, οὓς τοποθετεῖτε κατ' ἴσην γωνίαν, συνδέοντες τὰ μέρη, ἔνθα συναντῶνται. Ἐπὶ τῶν δύο τούτων δὲ ἐπιτεθειμένων μερῶν γράψετε τὰς λέξεις: νότιος πόλος καὶ βόρειος πόλος.

Οἱ δακτύλιοι θὰ περιστάνουν τοὺς μεσημβρινούς τετοποθετημένους ἐν ἴση γωνίᾳ. Ἐν τῷ μέσῳ τῶν οὕτω κατασκευασθέντων τεσσάρων τόξων, σχηματίζοντων τοὺς μεσημβρινούς καὶ εὐρισκομένους συνεπῶς ἐπὶ τοῦ ἰσημερινοῦ, κατασκευάζετε τέσσαρας ὀπὰς, ἐν οἷς διαπεράξτε τὰ τέσσαρα προγενοστέρας ἐπὶ τοῦ δίσκου τοποθετηθέντα σιδηρὰ ἐλάσματα. Οὕτως οἱ δύο δακτύλιοι θὰ συνδεθῶσι μετὰ τοῦ κεντρικοῦ δίσκου, ἀλλὰ καὶ θὰ δύνανται πιεζόμενοι νὰ διατρέχωσι κατὰ μῆκος τὸ σιδηρὸν σύρμα

ὑπερ τοὺς συγκρατεῖ, ἀλλὰ καὶ χωρὶς νὰ τοὺς διατηρῆ εἰς ὠρισμένην θέσιν. Τὰ δύο νήματα διερχόμενα ἐκ τῶν δύο ὀπῶν τοῦ δίσκου θὰ ἐνδύνται εἰσερχόμενα ἐντὸς τῶν δύο ὀπῶν τοῦ Βορείου καὶ Νοτίου πόλου.

Τὸ προκείμενον σχῆμα εὐκαιρῶς δείκνυσι τὸ ὅλον σύστημα. Ἐὰν δὲ ἤδη στρέψετε τὸν δίσκον καταλλήλως κρατεῦντες τὰ νήματα, προσδίδοντες ταχεῖαν περιστροφικὴν κίνησιν, θὰ ἴδητε, ὅτι οἱ μεσημβρινοὶ θὰ ἐκτραπῶσι τῆς κυκλικῆς θέσεώς των καὶ προφανῶς θ' ἀπομακρυνθῶσι, ἐπιμήκως, πρῶγμα ὑπερ δύναται νὰ παραβληθῆ πρὸς τὴν ἐξόγκωσιν τῆς γῆς ἐν τῷ ἰσημερινῷ, ἐνῶ τούναντιον τὰ ἀντιστοιχοῦντα πρὸς τοὺς δύο πόλους μέρη πιεζονται λίαν ἐπαισθητῶς.

Τὸ φαινόμενον τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν κεντροφύγα δύναμιν.

Φ. Π.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Πρὶν ἢ ἀποφασίσῃς νὰ ἐγκαταλείψῃς μίαν ὁδόν, ἐξασφάλισον τὴν ἢν μέλλεις νὰ βαδίσης, ἐκλέγων αὐτὴν ἀσφαλῶς καὶ ἐν πεποιθήσει.

Ὁ ἐκφραζόμενος κατὰ τοῦ ἄλλου, δέον πρῶτον νὰ ἀρῇ πᾶσαν κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ του μομφήν.

Οἱ ἄφρονες καὶ οἱ ἀλόγιστοι σπείρουσι τὸν δηλητηριωδέτερον κατὰ τῆς ὁμοιοῦς καὶ ἀγάπης καρπὸν.

Πᾶς ἄνθρωπος φέρει ἐν ἑαυτῷ δύο σακκίδια ἀγάπης καὶ μίσους. ἐκ τῶν ὁποίων καθ' ἑκάστην ἀρτέται καὶ σκορπίζει δεξιῇ καὶ ἀριστερῇ του σιωπῶν τῷ συμφέροντι αὐτοῦ.

Ὁ μὴ εὐρίσκων οὐδαμοῦ εὐτυχίαν, εἶναι ὁ ἀτυχέστερος, ἀλλὰ καὶ ἀνοητότερος τῶν ἀνθρώπων, διότι τοιαύτην δύναται νὰ εὕρῃ πανταχόσε καὶ εἰς ἕναστον αὐτοῦ βῆμα.

Εὐτυχία εἶναι νὰ ζῆ τις λιτῶς. εὐτυχία εἶναι νὰ ἀναπνῆ ἐλευθέρως· εὐτυχία εἶναι νὰ σιγηθῆται αλοῦτον, εὐτυχία εἶναι νὰ μὴ δύναται νὰ ικανοποιητῆς τὰς ὁρῆσεις του, διότι θὰ δυστυχῆ, ἂν πάντα ταῦτα ἀνατρέφῃ.

ΥΠΟ ΤΗΝ ΣΚΙΑΝ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ

XII

Η ΘΕΑΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΓΑΛΛΙΟΥ

Ἡ ἐπιστὰς τῆς ἐορτῆς τοῦ Διονύσου εἰς τὰς Ἀθήνας, παρεῖχεν ὄψιν πόλεως ἀρτυνημένης μετὰ μάχην. Εἰς ὅλας δὲ τὰς γωνίας τοῦ ἄστεος κατέλειπτο σώματα ἄψυχα εἰς τὰ ὁποῖα ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἢ πρῶτῃ δρόσος ἐδίδε ζῶν. Καὶ ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ἠγείροντο μὲ βεβρυμένῃν τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ στόμα κολλῶδες, τὴν κεφαλὴν δὲ κύπτοντες κατηρεῖς ἐπανήρχοντο εἰς τὰς οἰκίας των ἢ μάλλον οἱ πλεῖστοι διηυθύνοντο ἐκ νέου εἰς τὰ καπηλεῖα διὰ νὰ ἐπανακτήσουν τὰς ἀπωλεσθείσας δυνάμεις των.

Ὁ Τρυφαίνης, ὡς πᾶς τις θὰ ἐννοῇ δὲν ἐπέτρεψεν εἰς οὐδένα νὰ τὸν ὑπερέστη κατὰ τὰς πρὸς τὸν Διόνυσον σπονδὰς, καὶ ἀπὸ τῆς προτεραιῆς, καὶ μάλιστα ἔτι πρότερον, ἐκορέσθη ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ θεοῦ. Χάρης εἰς τὴν ἰσχύν των γρόνθων του κατώρθωσε νὰ ἀποκτήσῃ μίαν ἐπιζήλον θέσιν ὑπὸ τὸ χεῖλος κρουνοῦ, ἐξ οὗ ἀντὶ ὕδατος ἔρρεεν οἶνος. Φαντασθῆτε λοιπὸν αὐτὸν πίνοντα μέχρις ὅτου πέσῃ ἀναίσθητος καὶ μάλιστα χωρὶς νὰ ἐξοδεύσῃ οὐδ' ὄβλον. Ὅποια ἀπόλαυσις καὶ ἡδονή! Ἀκόρεστος λοιπὸν καὶ μανιώδης προσήρμωσε τὰ χεῖλη του εἰς τὸν κρουνόν, ἕως ὅτου ἔγχεσε πᾶσαν συνκίεσθιν. Καί τότε ἐκυλίσθη ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Κατὰ τὰ ἐξημερώματα εἰς κλέπτῃς τὸν διέκρινεν ὡς ἀκίνητον μᾶζαν, καὶ ἐπὶ τῆ ἐλπίδι νὰ ἀποκτήσῃ δραχμὰς τινὰς, τὸν ἐπλασίασε καὶ ἠρεύνησε τὰ θυλάκιά του. Φυσικὰ οὐδ' ὄβλον ἀνεκάλυψε καὶ εἰς ἀποζημίωσιν, ἤρπασε τὸν χιτῶνα του καὶ ἐκ περιφρονήσεως ἐλάκτισε τὸ σῶμα.

Μετ' ὀλίγον ὁ Τρυφαίνης συνήρχετο, καὶ κατ' ἀρχάς, πρὶν ἀκόμη ἐντελῶς συνελθῆ, ἐψιθύρισε βραγχῶς: «Νὰ πῶ θέλω». Ἄλλ' οὐδεμίαν ἀπάντησιν τῷ ἐδόθη. Ἐποίησε τοὺς ὀρθακμοὺς του καὶ διέκρινεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους χυμένον οἶνον καὶ παρέκει τὰ λείψανα συντετριμμένου ἀμφορέως. Τότε ἀνεμνήσθη τῶν ὀργίων, ἐτάνασε τὰ μωδικασμένα μέλη του, ὅτε τῷ ἐπῆλθε φεικὴ ἰδέα. Θὰ ἐλάμβανε αὐτὸς τὴν πρωτοβουλίαν νὰ περισυλλέξῃ ἑσούς ἐκ τῶν φιλοπόνων φίλων του εὐρισκέν εἰς τὰς ταβέρνας καὶ θὰ μετέβαιον ὅλοι ὁμοῦ εἰς τὸν διοικητὴν διὰ νὰ ἐκπράξουν τὴν πλήρη εὐγνωμοσύνην τῶν Ἀθηναίων.

Καὶ ἐν πρώτοις τὸ τοιοῦτον θὰ ἦτο ἐντελῶς εὐάρμοστον· ἔπρεπε νὰ ὑποδείξουν εἰς τοὺς Ρωμαίους, ὅτι οἱ ἀπόγονοι τοῦ Περικλέους εἶχον καρδίαν. Ἐπειτα ὁ Γάλλιος ἦτο μεγαλόφυχος καὶ δὲν θὰ τοὺς ἄφινε νὰ φύγουν, χωρὶς ἐκ νέου νὰ τοὺς δροσίση τὸν λάφυρα.

Ἐπανάρχετο λοιπὸν εἰς τὸν οἶκον του διὰ νὰ περιποιηθῆ τὴν ἐνδυμασίαν του, ἥτις ἀληθῶς πολὺ ὀλίγον ἀξιοπρεπῆς εἶχε καταντήσει. Μεγάλῃ ὁμῶς ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς του, ὅταν εἰσερχόμενος εἰς τὴν οἰκίαν του, ἔμαθεν ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ Γάλλιος εἶχε στείλει καὶ τὸν ἐζήτηι. Κατ' ἀρχάς ἐδοκίμασε κάποιαν στενοχωρίαν. Μήπως τις ἐκ τῶν παλαιῶν δανειστῶν του ἀνεφῆθη εἰς τὸν διοικητὴν καὶ τὸν ἐζήτητον διὰ νὰ τὸν φυλακίσουν; Ἄλλ' ὁ Τρυφαίνης ἦτο πολὺ κισιόδοξος καὶ ἐσκέφθη, ὅτι τὸ πιθανότερον ἦτο νὰ εἶχεν ἀκούσει ὁ Γάλλιος περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἦτο ὁ πυλυμήχανος καὶ ἐπὶ πλέον ἀφροσιμένος εἰς τοὺς Ρωμαίους καὶ ἀνακμφιδόλως ἠθέλε νὰ τῷ ἀναθέσῃ ὑπηρεσίαν τινὰ ἀξιόμισθον. Οὕτως ὁ Τρυφαίνης ἔφυγε πλήρης ἐλπίδων.

Τὴν ἐσπέραν δὲν ἐπανῆλθεν. Ἄλλὰ τὴν ἐπιούσαν δύο ὀπλίται τὸν ἐκόμισαν ἀναίσθητον καὶ ὡς δέμα τὸν ἐναπέθεσαν. Ὅταν δ' ἐπανῆλθεν εἰς τὰς αἰσθήσεις του ἐφώνησε τὴν Φιλίνναν καὶ σοβαρῶς ὁμιλῶν, ἀρηγήθη τὰ διατρέξαντα.

— Ἄ! ὁ Γάλλιος εἶνε γενναϊόδωρος ἄνθρωπος, Φιλίννα, καὶ πρὸς τούτους γνωρίζει νὰ ζῆ. Μοῦ προσέφερε θέσιν εἰς τὴν τράπεζάν του καὶ με ἐφόρτασεν οἶνον τῆς Φαλέρνης καὶ τῶν Συρακοῦσων, ἀκριβῶς ἀπὸ ἐκεῖνους τοὺς ὁποίους καὶ ὁ Κλίσκρ πίνει. Ἀπὸ μέρους μου, προτιμῶ τῆς Φαλέρνης. Τὸ ἀρωμά του εἶνε λεπτότερον καὶ ἀπὸ τὸν ἰδικόν μας Σάμιον. Ἄχ! τί ἐξαιρετο κρῶσι!... Καὶ ἡ Δάμαρις μας ἤμπορεῖ νὰ πίνῃ ἀπὸ αὐτὸ ὅσον θέλει· διότι, αὐτὸ ἐξέγασα, Φιλίννα, νὰ σοῦ τὸ εἰπῶ ἐξ ἀρχῆς, ὁ Γάλλιος ἔχει μεγάλον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν κόρη σου.

— Τρυφαίνη, ἐφώνησεν ἀγωνιώδης ἡ Φιλίννα, εἶσαι μεθυμένος καὶ δὲν ἠξεύρεις τί λέγεις. Ὁ Γάλλιος δὲν εἶδε ποτὲ τὴν κόρη μου.

— Μὴ τὴν γνωρίζεις! Ἀκουσέ με, ἐφώνησεν ὀργισμένος ὁ Τρυφαίνης. Τὴν γνωρίζεις. Ἐσὺ, κυρία, φαίνεται, παρεπίεσις καὶ ἀντιλέγεις. Τί τὸ παραδοξὸν εὐρίσκεις εἰς ὅσα σοῦ εἶπα, διὰ νὰ μὲ λέγεις μεθυμένος; Εἶμαι φίλος τοῦ διοικητοῦ καὶ ἀπακτῶ νὰ μὲ σέβονται.

Ἡ Φιλίνα τότε προσεπάθησε νὰ τὸν ἀφοπλίῃ διὰ τῆς θλίψεώς της.

— Δὲν ἀμφιβάλω, Τρουφαίνη, ὅτι ἤξεύρεις τί λέγεις. Δὲν ἤθελα νὰ σὲ προσβάλλω. Ἄλλ' ὅσα μοῦ εἶπες μὲ ἐπλήρωσαν ἀνησυχίας. Κάμε μου τὴν χάριν καὶ ἐξήγησέ μου τί ζητεῖ ὁ Γάλλιος ἀπὸ τὴν Δάμαριν.

— Ἐπρεπε νὰ χαίρεσαι, κακὴ μητέρα καὶ ὄχι ν' ἀνησυχῆς. Διότι ὁ Γάλλιος εἶνε ἐρωτευμένος μὲ τὴν ὠραία κόρη σου καὶ ζητεῖ . . . θέλει. Ἄλλὰ, μὰ τὸν Βάκχον, εἶσαι πολὺ ἀνάητος. Πήγαινε νὰ μοῦ φέρῃς τὴν Δάμαριν. Πρέπει νὰ ὁμιλήσω εἰς τὴν ἰδίαν.

Θὰ ἦτο πολὺ ἀσύνητον ν' ἀρνηθῆ ἡ Φιλίνα. Ἄλλως τε γίνετο μεγαλειότερον θάρρος, ὅταν ἡ κόρη της ἦτο παρούσα.

— Μικρὰ μου, Δάμαριν, ἔλεγεν εἰς τὴν κόρη της, ἐνῶ τὴν ἔφερε πρὸς τὸν κηδεμόνα της, ὁ Τρουφαίνης εἶδε τὸν Γάλλιον καὶ φοβούμενός πολὺ μὴπως μὰς φέρῃ καμμίαν δυσάρεστον εἰδήσιν.

— Τὸν Γάλλιον! ἀνέκραξεν ἡ Δάμαριν, διὰ φωνῆς τρομερῆς. Τὸν Γάλλιον! ὦ! μητέρα! Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος μοῦ ἔχει προξενήσει πολλὸν φόβον μὲ τὸ βλέμμα του καὶ προβλέπω κάποιον δυστύχημα!

— Σιγώτερα ὁμιλεῖ, παιδί μου, καὶ ἔσο φρόνιμος. Γνωρίζεις τὸν Τρουφαίνη εἰς ποῖον σημείον ἀγριότητος φθάνει, ἅμα ἔχει πῆχ.

Μόλις ἡ Δάμαριν ἐφάνη πρὸ τοῦ Τρουφαίνους ὁ μέθυος ἀνέκραξε:

— Μὰ τὸν Διόνυσον! εἶνε πράγματι ὠραία, ὡς ἂν ῥόδον τῶν Μεγάρων καὶ αὐτὸς ὁ διοικητὴς μὰς φαίνεται νὰ ἔχῃ καλὰς ἰδέας. εἶνε πολὺ καλὸς ἄνθρωπος, Δάμαριν καὶ πρέπει νὰ χαίρεσαι. Διότι ὁ Γάλλιος μὲ ἐκτιμᾷ πολὺ καὶ θέλει νὰ σὲ νυμφευθῇ.

— ὦ! Τρουφαίνη, ἀνερώνησεν ἡ Δάμαριν ριφθεῖσα εἰς τοὺς πόδας του, νὰ χερῆς τὴν ζωὴν σου, καὶ ὅ,τι πολυτιμότερον ἔχεις, μὴ μὲ δώσῃς εἰς τὸν Γάλλιον.

— Τί εἶπες, βλάξ; ἀνέκραξεν ὁ Τρουφαίνης ἐν τῇ μανίᾳ τῆς ὀργῆς του, ἀρνεῖσαι τὴν τύχην σου; Καὶ διὰ ποῖον λόγον, παρακαλῶ;

— Τὸ γνωρίζεις, ὅτι ἐγὼ καὶ ὁ Ἀπολλωνίδης ἐμνηστεύθημεν καὶ ἐπειδὴ μὲ ἀναγκάζεις, σοῦ ὁμολογῶ, ὅτι ἀγαπώμεθα.

— Κτῆνος! ἐπανελάθεν ὁ Τρουφαίνης, ἐπὶ πλέον ἐξαπτόμενος. Σὲ ἐρωτῶ. Τί εἶνε αὐτὸς ὁ ἄσχημος καλλιτέχνης ἐμπρὸς εἰς τὸν ἰσχυρότατον Γάλλιον, τὸν φίλον τοῦ Κεῖσικου;

Ἡ Δάμαριν μίαν μόνον ἀπάντησιν ἠδυνήθη νὰ εὖρη, ἀπορρέουσάν κατ' εὐθείαν ἐκ τῆς καρδίας της.

— Ὁ Γάλλιος πολὺ ταχέως θὰ λησμονηθῇ, ἐνῶ τὸ ὄνομα τοῦ Ἀπολλωνίδη θὰ μείνῃ ἀθάνατον, ὅπως τοῦ Πραξιτέλους.

— Καὶ τί μ' ἐνδιαφέρει αὐτό, Δάμαριν;

Ἐσκέφθησεν αὐτὴ, τί φοβερὰς ἐκδικήσεις εἴμπορεῖ νὰ μὰς κάμῃ ὁ Γάλλιος;

— εἴμαι ἐτοιμὴ νὰ ὑποφέρω ὅλας αὐτάς τὰς ἐκδικήσεις, χάριν τοῦ ἐρωτος τοῦ Ἀπολλωνίδη.

— Καὶ ἐμένα, ἐμένα, κόρη ἐγώστρια, δὲν μὲ σκέπτεσαι καθόλου; Ποῖος λο πὸν θὰ πληρώσῃ τοὺς δανειστάς μου. Χθὲς ἀκόμα, μέσα εἰς τὴν ἐορτὴν ὁ Δίφυλος μὲ ἠπειλήσεν νὰ μὲ κλείσῃ εἰς τὰς φυλακάς. Καὶ εἴμαι βέβαιος ὅτι θὰ τὸ κάμῃ, διότι εἶνε ἄνθρωπος σκληρὸς καὶ ἀκάρδος. Ἄλλὰ περὶ τούτου δὲν σὲ μέλλει, Δάμαριν;

Ἡ νεάνις ἐψιθύρισε.

— Καὶ ὁ Ἀπολλωνίδης κερδίζει χρήματα.

— Μάλιστα, χάριν εἰς εὐμένειαν τοῦ Γαλλίου. Ὅταν ὅμως παύσῃ νὰ τὸν εὖνοῃ—καὶ τοῦτο θὰ γίνῃ εὐθὺς ὁ Ἀπολλωνίδης σὲ νυμφευθῇ—τότε ἀναμφιβόλως ὁ φίλος σου καλλιτέχνης θὰ γίνῃ πτωχὸς ὅπως ἐγώ. Ἀπερίσκεπτος κόρη, νομίζεις, ὅτι θὰ πικραδεχθῶ νὰ θυσιάσθω διὰ μίαν ἰδιοτροπίαν σου ἢ μητέρας σου, ὁ Ἀπολλωνίδης καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος;

Ἡ Δάμαριν ἠσθάνθη ὅτι ἐξησθένει. Ἄλλ' ἢ ἡ Φιλίνα ἐπενέθη ἀμέσως.

— Σὺ Τρουφαίνη εἶσαι ἕνας ἐγώστης, ἕνας κακὸς ἄνθρωπος.

Περὶσσότερα δὲν ἠδυνήθη νὰ εἴπῃ, διότι ὁ Τρουφαίνης τὴν διέκοψε.

— Σιωπῆ, ζῶον! Ἡ Δάμαριν θὰ ὑπανδρευθῇ τὸν Γάλλιον, σοῦ λέγω. Διότι ἐγώ, ὁ Τρουφαίνης, οὕτω ἀπεφάσισα.

Καὶ πλήρης ὀργῆς ἐξῆλθε.

(Ἀκολουθεῖ)

Ο ΖΑΒΟΥΛΩΝ

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ

Εἴμεθα προσκεκλημένοι παρὰ τῶ συνταγματάρχῃ κόμητι, κυρίῳ Βαλερμί, ἐορτάζοντι τὴν προχωγὴν τῆς μικροτέρας αὐτοῦ θυγατρὸς Μαγδαληνῆς, ὑποστάσης λαμπροτάτης ἐξετάσεως, κόρης συμπαθοῦς καὶ ἀξιοθεληγῆτρος, δεκαεξέτων ἡλικίας, ὅτε, ἐνῶ μόλις εἶχε κομισθῆ ἡμῖν ὁ κερὸς, μετὰ λαμπρότατον γεῦμα, ὁ ὑπηρετὴς ἦλθε νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν κόμητα, ὅτι δύο ἄτομα, εἰς κύριος μεθ' ἑνὸς ἡλικιωμένου ἀνδρός, ἐζήτησαν ἐπιμόνως νὰ τὸν ἴδωσιν, παρὰ τὴν παρατήρησίν του, ὅτι εὕρισκεται εἰς τὴν τράπεζαν μετὰ προσκεκλημένων. Ἐλεγον δὲ αὐτῷ, ὅτι ἤρχοντο μακρόθεν καὶ ὅτι δὲν ἠδύναντο ν' ἀπέλθωσι, πρὶν ἢ ἴδωσι τὸν κ. «λοχαγόν» Βαλερμί.

— Πῶς ὀνομάζονται; ἠρώτησεν ὁ κόμητας.

Ὁ ὑπηρετὴς ἐξῆλθε καὶ ἐπιστρέψας ἀμέσως:

— Ὁ νεώτερος, εἶπεν, ὅτι λέγεται Ζαβουλὼν καὶ ὁ γέρον εἶναι πατήρ του.

— Ὁ Ζαβουλὼν! ἀνέκραξεν ὁ συνταγματάρχης μετὰ χαρῆς. Ἄ! εἶναι ἡ μόνη καλὴ ἀνάμνησις τοῦ θλιβεροῦ ἐκείνου πολέμου! εἰπέτε νὰ ἔλθωσιν ἀμέσως ἐδῶ.

Ὁ Ζαβουλὼν εἰσῆλθε τότε μετὰ πολλῆς ἐπιδειξέως. Ἦγε ἡλικίαν ἀπὸ 40 μέχρι 45 ἐτῶν, ἦτο μικρόσωμος, βραχυπόγων, ὑποστρόγγυλος καὶ περιεβόλλετο ὑπὸ ἀπλῆς καὶ στενῆς παλαιᾶς ἐνδυμασίας, ἣτις περιέσφιγγεν αὐτὸν παραλλήλως, ὡς τὸ δέρμα σαλαμίου.

Ἐφερε δὲ ὑποκάμισον λευκότατον, τῆς ὠρας, λαίμοδέτην κυανοβαθύχρου μετὰ φαιῶν στιγμάτων, πελώρια χειρόκτια, ὑποδήματα χονδροειδῆ πεταλωμένα καὶ ἐκράτει εἰς τὴν ἀριστερὰν αὐτοῦ χεῖρα τὸν παμμεγέθη αὐτοῦ πῖλον, ὁμοιάζοντα πρὸς τὸν τοῦ Ἀρεως, μὲ πτέρυγας ἐκατέρωθεν. εἰς δὲ τὸ στήθος του, πλατεῖα κυανόχρους ταινία, ἐφ' ἣς ἐκρέματο στρατιωτικὸν παράσημον, προσέειδε εἰς τὸ πρόσωπόν του ἀλλόκοτον θριαμβευτικὴν μορφήν, διαπρέψαντα εἰς θορρακλέαν τινὰ περίστασιν.

Ὁ πατήρ του ἐνδεδυμένος μακρὰν λευκὴν χωρικὴν ἐσθῆτα καὶ μετὰζῖνον σκοῦρον, μικρόσωμος, ὄλω; δειλὸς καὶ τρέμων, μὲ ὑπόφριον ἐπίσης γένειον, ἠκολούθει ὀπισθεν τοῦ υἱοῦ του.

Ὁ συνταγματάρχης ἐγερθεὶς ἐθλίψε τὰς χεῖρας ἀμφιτέρων, προσκαλέσας ἅμα φιλοφρόνως αὐτοὺς νὰ καθήσωσι πλησίον αὐτοῦ.

Ὁ Ζαβουλὼν ὁμίλησε πρῶτος.

— Λοχαγέ μου, . . . δηλαδή, συνταγματάρχα μου... προσέθηκεν ἀμέσως, παρατηρήσας τὸν βαθμὸν του... εἶναι πατήρ μου... ὁ κύρ Τάννος ὁ ὁποῖος πρὸ καιροῦ ἐπεθύμει νὰ ἔλθῃ εἰς Παρισίους; νὰ σὰς ἴδῃ, διὰ νὰ σὰς εὐχαριστήσῃ δι' ὅσα καλὰ ἐπράξατε δι' ἐμέ... Ἐκκαμὸν οἰκονομίας ἐπὶ 20 ἔτη διὰ νὰ καταρθώσω νὰ ἔλθωμεν . . . καὶ ἰδοὺ ἦλθομεν.

Ὁ δὲ γέρον ἀναλαβὼν ὀλίγον θάρρος, ὑψώσε τὴν κεφαλὴν καὶ δι' ἡμιτρομουσῆς φωνῆς προσέθηκεν:

— Μάλιστα, κύρ Λοχαγέ μου, ἔρχομαι νὰ σὰς εὐχαριστήσω καὶ ἂν μοῦ τὸ ἐπιτρέπετε, νὰ σὰς φιλήσω τὴν χεῖρα. Μοῦ ἐσώσατε τὸν υἱόν μου, τὸν ἀκριβῆ καὶ τελευταῖόν μου υἱόν, τὸν ἐσώσατε ἀπὸ τὸν θάνατον καὶ τὸ σπουδαιότερον ἀπὸ τὴν ἀτιμίαν!... Ἀπὸ πολλὸν καιρὸν ἤθελα νὰ ἔλθω νὰ σὰς ἀνταμώσω... καὶ δὲν θὰ ἀπέθνησκον, χωρὶς νὰ σὰς ἔβλεπα.

Καὶ γονατίσας ἀμέσως ἐρίλησε μετὰ σεβασμοῦ τὴν χεῖρα τοῦ κόμητος.

εἶτα δὲ, ἀποτεινόμενος πρὸς ὅλους μὰς, προσέθηκεν:

— Μάλιστα, Κύριοι καὶ Κυρίκι, δεσποινίδες καὶ ὄλοι τῆς συντροφίας, ὁ νέος αὐτός, ὅστις ἦτο εἰς ἄνακτορος καὶ κλέπτης, ἐγένινεν ἀνδρείος καὶ τίμιος ἄνθρωπος, ἐξ αἰτίας τοῦ κυρίου συνταγματάρχου, καὶ ἦλθα ἐπίτηδες νὰ τὸν εὐχα-

ριστήσω δι' ὅ,τι ἔκαμε διὰ τὸν ἕκτον μου υἱόν, ὅστις τόσον μετεβλήθη, ὥστε εἴμαι τρελλὸς ἀπὸ χαρῆν. Ἄχ, κύρ λοχαγέ μου, πόσον θέλω νὰ σὰς εὐχαριστήσω καὶ δὲν δύναμαι. Ἄ, ποτέ, ποτέ, ἔως ὅτου ἀποθάνω, δὲν θὰ λησμονήσω τὴν εὐγνωμοσύνην μου αὐτῆν.

Ὁ συνταγματάρχης προσήνεγκεν αὐτοῖς καφφέ σιγάρα καὶ καμπανίτην καὶ ἀφοῦ ἀνεχώρησαν μετὰ πολλὰς καὶ ἐπικνευμένους εὐχαριστίας, πάντες φυσικῶς ἐζήτησαμεν παρὰ τοῦ κόμητος, νὰ μὰς διηγηθῇ τὴν ἱστορίαν τοῦ Ζαβουλωνος αὐτοῦ.

Ὁ συνταγματάρχης συγκιτάνευσεν εἰς τοῦτο μετὰ προθυμίας.

— Ἀξιόλογος ἄνθρωπος, γενναῖος, εἰς ἦρωας ἦτο τὸ παιδίον αὐτό, ἀνέκραξεν ὁ κόμητας, ζῶσα εἰκὼν τῆς ἀνδραγαθίας καὶ τιμιότητος. Ἀπόδειξις δὲ, ὅτι πολλάκις ἡ ἐπιείκεια καὶ συγχώρησις εἶναι ἀποτελεσματικώτερά τῆς τιμωρίας καὶ ὅτι πρὶν ἢ καταδικάσῃ τις τινὰ, δεόν νὰ ἐξετάζῃ τὴν καρδίαν αὐτοῦ, διὰ νὰ προῖδῃ, ἐάν εἰς τὸ βάθος αὐτῆς δὲν ὑπάρχει ὁ σπινθήρ ἐκείνος τῆς φιλοτιμίας, ὅστις δύναται ν' ἀποκαταστήσῃ ὡς ἐλίμον παράγοντα. Ὁ νέος ὀνομάζετο Ταννώ, ἀλλὰ ἐκαλεῖτο ἰδίως καὶ Ζαβουλὼν, δὲν γνωρίζω διὰ ποῖαν αἰτίαν, ἀλλ' ἴσως καὶ αὐτὸς νὰ μὴν ἐγνώριζε τὸ διατί. Ἴσως ὁ ἐφημέριος ὅστις τὸν ἐδάπτισε νὰ γνωρίζῃ τὴν αἰτίαν.

Ὡς στρατιώτης εἰς τὸ σύνταγμα, ἦτον ὅσον δύναται τις νὰ φαντασθῇ τακτικός, ὅποταν δὲ ἐξεραγῆ ὁ πόλεμος, ὑπῆρξεν ἔτι τακτικώτερος. Κατ' ἀρχὰς ἐγὼ δὲν τὸν ἐβλεπον ποτὲ εἰς τὴν γραμμὴν τοῦ πυρός, μετ' ἀπορίας δὲ κατόπιν ἔμαθον, ὅτι πάντοτε εὕρισκε τὸν τρόπον νὰ μὴν ὀπισθεν τῶν ἄλλων. Καὶ ἰδοὺ πῶς:

Ἡμέραν τινὰ τοῦ φριβεροῦ χειμῶνος, ὄφειλον μετὰ τῶν στρατιωτῶν μου νὰ τοποθετηθῶμεν ἐντὸς τοῦ μικροῦ χωρίου Ἐπερμόν, ὅμως ἀναμεινόμενοι ἐκεῖ τοὺς Πρώσσους. Ἀπατα ἡ συνοδεία μου ἀπετέλει τὴν ἐμπροσθαφυλακὴν, τῆς κατοπτέσεως. Εὕρισκόμεθα δὲ ἐκεῖ τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν τῆς αἰματηρῆς συμπλοκῆς τοῦ Οὐκάνυ. Αἱ δικάτγαί, ὡς εἶχον, ἦσαν ὀριστικαὶ νὰ περιμεινόμενοι, νὰ περισπᾶσθωμεν καὶ ἀπαχολήσωμεν τὸν ἐχθρὸν καὶ νὰ ἀντιστῶμεν αὐτῷ ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον χρόνον νὰ ὑποχωρήσωμεν δὲ ἐν τάξει μαχόμενοι πρὸς συνάντησιν τῆς μάλλον καλῶς ἀνασυσταμένης τότε φάλαγγός μας, πρὸς τὸ βάθος τῆς πεδιάδος.

*

Τὸ αὐτὸ ἔσπερας τῆς ἀφίξεώς μας εἰς τὸ χωρίον, εἰς μολωθρὸς προσῆλθεν εἰς ἀντάμωσίν μου καὶ μοὶ ἀνήγγειλεν, ὅτι κατὰ τὴν ἀπουσίαν του ἐκ τοῦ μύλου του, οἱ στρατιῶται τῷ ἀφῆρσαν πέντε ἐκατόφραγκα, ἣτινα εἶχε κεκρυμμένα ἐντὸς τοῦ δωματίου τοῦ ὕπνου καὶ ὅτι ὁ κλέ-

πτης έθεάθη φεύγων έκείθεν μέ τās χεῖρας λευκάς έκ τοῦ αἰέλου.

Συνέστησα εἰς τόν χωρῖκόν νά μή εἶπη εἰς οὐδένα τίποτε καί νά περιμείνη, ὑποσχεθείς αὐτῷ ταχεῖαν ἱκανοποίησιν.

Τήν ἐπαύριον τόν προσεκάλεσα κατὰ τήν ἐπιθεώρησιν καί ἀνευ χρονοτριβῆς ἀνεκαλύψαμεν τόν κλέπτην.

"Ἦτον ὁ Ζαβουλών! Ὁ ἄθλιος ἐγένετο ὠχρότατος αὐθωσεί καί ἔτρεμεν έκ φόβου. Ἐνόησεν, ἔτι τόν ἀνεκαλύψαμεν.

Χωρίς δέ νά τῷ εἶπω τίποτε ἐνώπιον τῶν συναδέλφων του, τόν διέταξα νά ἔλθῃ εἰς τήν οἰκίαν ὅπου διέμενον, ὡς καί τόν χωρῖκόν.

"Ὅτε προσήλθε, τόν ἠρώτησα ἀμέσως:

— "Ἐκλεψκς 500 φράγκα ἀπό τὸ δωμάτιον τοῦ μυλωνῶν.

Ἐμολόγησεν ἀμέσως τήν πράξιν του.

Ἄναζητήσας δ' ἐν τοῖς θυλακίαις του ἐξήγαγε τὸ μανθῆλιόν του, αὐτινος λύσας τόν κόμβον, μοί παρουσίασε τέσσαρα ἑκατόφραγκα.

— Ἦσαν πέντε, τῷ λέγει ὁ μυλωνῶν.

— Ναί, ἀληθές, εἶπε τραυλίζων, ἀλλά...

— Ποῦ ἔχεις τὸ ἄλλο χαρτονομίσμα, τόν ἠρώτησα βροντοφώνως.

— Δέν τό ἔχω πλέον, μοί ἀπαντᾷ.

— Δέν εἶναι δυνατόν νά ἐξώδευσης ὀλόκληρον τὸ ἑκατόφραγκον ἀπό χθές ἕως σήμερον ἐνταῦθα, τῷ εἶπον, τί τό ἔκαμες;

Σταυρώσας δ' οὗτος τās χεῖρας καί παρατηρῶν με ἀσκαρδαμνκτεῖ:

— Δέν τό ἔχω, ἀπήντησεν. Δύνασθε νά με ἐρευνήσητε. Δέν τό ἔχω καί δέν δύναμαι νά εἶπω, τί τό ἔκαμα. Οὐδέποτε τέλος θά εἶπω τοῦτο.

Καί ταῦτοχρόνως ἔσφιγγε τοὺς ὀδόντας.

Τότε ἀπέλυσα τόν χωρῖκόν, συστήσας αὐτῷ νά μή κάμη θόρυβον, ἐάν θέλῃ νά εὔρῃ καί τὰ ὑπολειπόμενα χρήματά του. Στραφεῖς δέ πρός τόν Ζαβουλών:

— Ἐκλεψκς, τῷ λέγω, ἐν ὄρα πολέμου καί ἐνώπιον τοῦ ἐχθροῦ. Ὡς γνωρίζεις, εἶμαι δικαστής σου καί ὀφείλω νά σε τυφεκίσω ἀμέσως.

Αὐτός τότε ὤψωσε τήν κεφαλήν καί μετὰ σταθερᾶς φωνῆς, μοί λέγει:

— Εἶσθε ἐν τῷ δικαιοματί σας, λοχαγέ μου καί εἶμαι πρόθυμος νά ὑποστῶ τās συνεπειάς.

Τῷ ἐζήτησα τότε καί πάλιν τὰ χρήματα.

— Δέν τὰ ἔχω, μοί ἐπάνελαθε. Θά βεβαιώθητε δέ περὶ τούτου ἀκόμη καί ὅταν ἐρευνήσῃτε τὸ πτώμα μου.

Εἶτα ἐξηκολούθησεν:

— Ὁ πατήρ μου εἶναι τίμιος ἄνθρωπος· οἱ ἀδελφοί μου, πάντες ἐπίσης, ὑπηρετοῦντες εἰς τόν στρατόν, εἶναι ἀξιόλογοι νέοι. Λοχαγέ μου, ἔχω μίαν μόνην χάριν νά σας ζητήσω. Ὁ χωρῖκός δέν εἶπε τίποτε εἰς οὐδένα περὶ τῆς κλο-

πῆς καί πάντες ἀγνοοῦσιν, ὅτι ἐγὼ ἔκλεψκ.

"Ὡστε συγκατανεύσατε νά μή γνωρίζωσιν οὗτοι περὶ τοῦ αἰτίου τοῦ θανάτου μου... Θά ἦτο ἡ χειροτέρα ἀτιμία διὰ τήν οἰκογένειάν μου. Πράξατε οὕτω καί θά ἦσθε εὐλογημένοι. Μετ' ὀλίγον, ἐνώπιον τῶν συναδέλφων μου θά ὑδρίσω τόν ἐπιλογίαν μου Πριέτ, ὅστις εἶναι ἄνθρωπος βάνουσος καί χαμερπής... Τότε σεις θά μέ καταδικάσητε καί ἐγὼ θ' ἀποθάνω εὐχαριστημένος καί ἡσυχος. Μετὰ τοῦτο δέ θ' ἀποτανθῆτε. εἰς τόν πατέρα μου, ὅστις ἀμέσως θά σας δώσῃ τὰ ἑκατόν φράγκα, τὰ ὅποια δίδετε εἰς τόν μυλωνῶν, ὅστις θά μένη ἐχέμουσος.

Ἦτο τοσοῦτον πειστικός περὶ τῆς διαθέσεως τῶν 100 φράγκων, ὠμίλει δέ μετὰ τσακότης εἰλικρινείας καί ἐκήδετο τοσοῦτον τῆς ὑπολήψεως ἑαυτοῦ καί τῆς τιμῆς τῆς οἰκογενείας του, ὥστε ἀμφιταλαντευομένη τί νά πράξω. Ἄλλ' ἐν τούτοις τῷ εἶπον:

— Πράξτε τοιαύτη καί εἰς τοιαύτην κρίσιμον στιγμήν, καθ' ἣν ὀλίγοι στρατιῶται ἐμείναι ἐκ τῆς ἀτυχοῦς φάλαγγός μου! ἐνώπιον μάλιστα τοῦ ἐχθροῦ, ὅστις ἤδη εἶναι ἔτοιμος νά μάς κατακερματίσῃ, εἶναι ἀτιμος καί τρίς ἀτιμωτάτη.

Διακόπτων με δέ μετὰ μεγάλης φωνῆς:

— Λοχαγέ μου, μοί εἶπεν, εἶμαι ἤδη καταδικασμένος καί δικαίως καί θά ἱκανοποιηθῆτε καί θά εὐχαριστηθῆτε καί σεις καί ἡ ἔντιμος στρατεία μας, ἅμα ἀποθάνω. Ἄλλ' ἐάν θέλετε, ὁ θάνατός μου δύναται νά χρησιμεύσῃ καί ὡς ὑπόδειγμα. Μετ' ὀλίγον ἡ τὸ πολὺ αὔριον θά φονευθῶ, φονεῦων ἕσους ἂν δυνηθῶ πρώσους. Λοχαγέ μου, τὸ ὄμνυω, δι' ὄνομα τοῦ πατρὸς μου, τῶν ἀδελφῶν μου, διὰ τήν μνήμην τῆς μητρός μου, ἧτις δέν ὑπάρχει πλέον. Θάνατος καί ὁ εἰς θάνατος καί ὁ ἄλλος· τὸ χρέος μου θά πληρωθῇ, ἀλλ' ἡ τιμὴ τῶν γονέων μου νά σωθῇ! θ' ἀποθάνω, σας τὸ ὄμνυω διὰ τήν πατρίδα καί οὐδεὶς θ' ἀντείπῃ.

Ἐγερθείς τότε τόν ἐπλησίασα, παρατηρῶν αὐτόν καλῶς εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, ἐνῶ ταῦτοχρόνως καί αὐτός μέ παρετήρει, χωρὶς νά κεραιθῆ. Ὁ Ζαβουλών, ἐπέισθην, ὅτι ἦτο εἰλικρινής, ἡ δ' ἐξομολόγησις αὐτοῦ καί διαβεβαιώσεις ἐφάνετο ἀπόλυτος, θαρραλέα, ἀποτρόπαιος. Ἐμάντευσα, ὅτι εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας του ἐκυριάρχει τὸ ζήτημα τῆς τιμῆς.

— Λοιπόν, τῷ λέγω, θά φονευθῆς ἀφελῶς εἰς τήν μάχην.

Ἐκκαμε τόν σταυρόν του καί μοί ἠσπάσθη τήν χεῖρα.

Καλέσας δέ τότε ἀμέσως τόν μυλωνῶν, παρέδωκα αὐτῷ ἐξ ἰδίων μου τὸ ἑκατόφραγκον, συστήσας αὐτῷ νά τηρήσῃ σιγὴν διὰ παντός.

Κατὰ τήν αὐτὴν ἡμέραν, περὶ τήν 4 ὄραν προσεδλήθημεν ὑπὸ τῶν Πρώσων.

Διηρέθημεν δέ αὐθωρεῖ εἰς δύο σώματα, ὅπως ἀντιστῶμεν ὅσον τὸ δυνατόν περιστότερον, ἀλλὰ ἀτυχῶς εἴμεθα σχετικῶς εἰς πρὸς ἑκάτον.

Οἱ ἄνδρες μου ἐμάχοντο ὡς ἄνδραιο γάλλοι, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἀπέναντι ἡμῶν δάσους, τοῦ ὀδηγοῦντος πρός τὸ χωρίον, ἐξερρήγνυτο ἀδιάκοπον πῦρ, φοβερόν, κανονικόν καί καταστρεπτικόν διὰ τὸ στρατεύμα μου. Ἐδει νά ἐκτοπίσω τὸν ἐχθρὸν ἐκείθεν, ἀλλὰ πῶς νά τὸ κατορθώσω, ὅπου μάς ἀνέμενον ἐκεῖ βέβαιος ὁ θάνατος ὄλων; Ἐν τούτοις δέν εἶχον ἄλλο νά πράξω καί ὤφειλον τοῦλάχιστον νά δοκιμάσω;

Διέταξα . . .

Καί αὐθωρεῖ πρῶτος ὁ Ζαβουλών, ὅστις ἀρχῆθεν τῆς μάχης ταύτης ἐμάχετο ἀποκεκλυμένος, ἔτρεξεν ἐμπρός καί ἐχάθη ἐν τῷ μέσῳ τοῦ καπνοῦ, ὡς ἀστραπή.

Ἐκράτησε τὸν λόγον του καί ἐξετίθετο διὰ νά φονευθῇ.

Δύο, τρεῖς σύντροφοί του τὸν ἀκολουθοῦσι καί εἶτα ἕτεροι . . . Τὸ παράδειγμα καί ὁ ἥρωισμός γενικεύονται. Τοῦτο ἤρκει. Εἰς τὸν πόλεμον τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ παραδείγματος. Οὐδὲν τελεσφορότερον αὐτοῦ.

Φωναὶ τρομεραὶ ἐπηκολούθησαν, πυροβολισμοὶ συνεχεῖς καί εἶτα διακεκομμένοι, τρικυμία πολέμου μανιώδης, κρυγαὶ φρικώδεις τῶν κρουσσομένων καί ἀγωνιῶντων, πανδαιμόνιον ταραχῆς καί θορύβου, αὐτινος δύνασθε νά φαντασθῆτε τήν εἰκόνα.

Τοῦτο διήρκεσε ἐπ' ἀρκετόν, ἀλλ' ἐνώπιον τοῦ πολυκρίθμου στρατοῦ τῶν πολεμίων, θά ἦτο ἀφροσύνη νά ἐπιμείνω. Ἐσήμανα ὑποχώρησιν.

Δέν εἶχον πλέον ἀξιωματικούς, δέν εἶχον στρατιώτας.

Κοπιωδῶς ἐπανεληθον οἱ ὑπολειπόμενοι ἐκ τῆς φάλαγγός μου ἄνδρες, κατὰκοποι, ἡμιθανεῖς, καταμέλαιοι καί κἄθυγροι, πλήρεις αἱμάτων καί πληγῶν. Ὁ Ζαβουλών δέν ἐφάνετο καί ἐλυπούμην, ὅτε τὸν βλέπω ἐπικρακῆμνοντα, κεκαλυμμένον ἐξ αἱμάτων καί διατετριπτημένον ἐκ πληγῶν.

Ἐσύρετο κοπιωδῶς μέχρι ἐμοῦ καί δακρῶν μοί δεικνύει τὰ αἰμόφυρτα, κατακεκαυμένα ἐκ τῆς πυρίτιδος καί διατετριπτημένα ἐκ τῶν λογχῶν ἐνδύματά του.

— Λοχαγέ μου, μοί λέγει, δέν ἐτήρησα ἀκόμη τὸν λόγον μου, δέν ἠδυνήθην ἔτι νά φονευθῶ. Καί ἐν τούτοις ἐπραξα τὸ πᾶν διὰ νά τὸ κατορθώσω. Σας ὀρκίζομαι, προσέθηκεν, δέν πταίω ἐγὼ . . . Λοχαγέ μου, θά ἐπιτύχω μίαν ἄλλην φοράν, πιστώσατέ μοι ἀκόμη ὀλίγον τήν ζωήν . . .

Ἦτο μέγας εἰς τās ἐκφράσεις του ἐκείνας, ὠραῖος ἐν τῷ παραστήματί του καί ἀκατανίκητος εἰς τήν ἀπόφασίν του, ὥστε περιπτυχθεὶς αὐτόν, τὸν κατερίλησα!

Ὁ στρατιώτης εἶναι ἐν τῇ περιστάσει ταῦ ἀνώτερος τοῦ στρατηγοῦ του.

Καθ' ὅλην τήν συνέχειαν τῆς μάχης ἐπολέμησεν ὡς ἥρωας, ὅτε πρὸς τὸ τέλος πλησιασας με μετὰ λύπης:

— Οἱ ἀτιμοί, μοί λέγει μετ' ἀγανακτήσεως, οἱ ἀνίκανοι, δέν δύνανται νά μέ σημαδεύσωσιν εἰς τὸ στῆθος.

Οἱ συνάδελφοί του τὸν ἐξέλαβον ὡς τρελλόν, βλέποντες αὐτόν τρέχοντα πρός τὸν μαγαλιετρον κίνδυνον, ἀψηφόντα τὸν θάνατον καί κατακερματίζοντα τὸν προστυχόντα.

Τρελλός! αὐτός ὁ ἀληθῆς ἥρωας τοῦ πολέμου; Ἰπῆρξε λέων τούναντίον, ἂν ἐκφράζομαι καλῶς.

Τέλος ἠξιώθη τοῦ στρατιωτικοῦ παρασήμου ἀνδρείας καί τιμῆς, αὐτός, ὃν θά ἐτυφεκίζον πρὸ ὀλίγου, ὡς τὸν ἀτιμώτερον στρατιώτην.

Τὸν προῆγα εἰς ἐπιλογίαν καί μετὰ τὸ πέρας τοῦ πολέμου ἐγκατέλειψε τὸ στρατεύμα.

* *

— Καί τὰ 100 φράγκα; ἠρώτησέ τις ἐξ ἡμῶν τὸν κόμητα.

— Ἀληθῶς, εἶπεν ὁ συνταγματάρχης, τὰ 100 φράγκα εἶναι τὸ συμπλήρωμα τῆς ἱστορίας αὐτῆς. Ἄλλὰ θά ἔλθωμεν καί εἰς αὐτά.

Εἰς τὸ Πραγζέ, ὅπου προῆξα αὐτόν, ἐμείναι ἐπὶ δεκαπέντε ἡμέρας ἡσυχιο. Ἡμέραν τινα ἔργεται καί μοί ζητεῖ τήν ἀδειαν νά μονομαχήσῃ . . . Ὁ Ζαβουλών ἐπρόκειτο νά μονομαχήσῃ μετὰ τοῦ ἐπιλογίου Πριέ, κακίστου ὑποκειμένου. Διὰ τὸ ἄτομον αὐτὸ εἶχον λάβει τās χειρίστας πληροφορίας. Εἶναι τὸ αὐτὸ πρόσωπον, τὸ ὅποιον ὁ Ζαβουλών ἠθελε νά προσβάλῃ, ὡς μοί εἶχεν εἶπει, ὅποταν ἠπέιλον αὐτόν διὰ τυφεκισμοῦ καί τὸν εἶχα ἐμποδίσει.

Ὁ Πριέ ἦτο δεινὸς σπαθιστής καί ἐξετέλει καί χρεῖη ξιφοδιδασκάλου ἐν τῇ σχολῇ τῆς ξιφασκίας.

Ἴδου δέ ἐπακριβῶς τί μεταξύ ἀμφοτέρων συνέβαινε.

Ὁ Ζαβουλών εἰσερχόμενος ἐν τινι ξενοδοχείῳ, ὅπου συνήθως πρεγευματίζον οἱ ὑπαξιωματικοί, ἀνέκραξε:

— Τῶρα εἶμαι καί ἐγὼ ἐπιλογίας!

Λαμβάνων δέ ταῦτοχρόνως πηλίκιον τι, ὅπερ εὑρίσκετο ἐπὶ τινος καθίσματος, ἠρώτησε:

— Τίνας εἶναι αὐτοί;

— Τοῦ Πριέ, τῷ ἀπήντησαν.

Τότε ὁ Ζαβουλών ὑψῶν τήν φωνήν:

— "ὦ! . . . αἱ, Πριέ, τῷ ἀνακραζει, λάβε τὸ καπέλλο σου ἀπ' ἐδῶ.

Ὁ συνάδελφός του ὅμως ἐκπλαγείς διὰ τὸ δικτακτικόν τοῦτο ὄφος, ἀπήντησε χωρὶς νά ἐγείρῃ τήν κεφαλήν.

— Εἶναι καλὰ, ὅπου εὑρίσκειται! . . . Τότε ὁ Ζαβουλών τῷ ἀπήντησεν:

ΛΥΣΕΙΣ ΠΝΕΥΜ. ΑΣΚΗΣΕΩΝ

5-6 τεύχους.

14. Φοινικὸν βέλος.—15. Ἄργος, Κλειώ, Ἄγιοσ, Μυσία, Αἴθων, Σινὸς.—16. Ἡβή—Ἥβη.

Λύται.—Περ. Μαῦρος ἐκ Σμύρνης 2, Εὐριδικὴ Μέγα ἐκ Βώλου 1, Μαρίνα Θηβαίου ἐκ Λαρισσῆς 3, Ἄνθη Φίλωνος ἐκ Πατρῶν 3, Πέτρος Ζήρας ἐξ Ἄθηνων 1, Σπ. Λάγνης ἐξ Ἄθηνων 2, Διον. Πετραλῆς ἐκ Ζακύνθοῦ 1.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

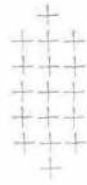
(Καίρον Ι. Γ. Ελς)

21. Αἶνιγμα.

Καίτοι εἶμαι γέννημά σου
κράτησον τὰ δάκρυά σου
ἀκέφαλος ἂν εὐρεθῶ
μὴ τὸ στόμα πλησιάσης
τὴν ζωὴν εὐθὺς θά χάσης
ἂν στὸ αἶμα σου χυθῶ.

22. Ρόμβος.

Νὰ τεθῶσιν ὀριζονταίως
α) γράμμα, β) σύνδεσμος,
γ) ἀρχαῖος σφόδρ, δ) Μοῦ-
σα, ε) θυγάτηρ τῆς γῆς,
ς) ἀρχαία πόλις τῆς Κολ-
χίδος, ζ) γράμμα. Ὅπως
ὥστε ν' ἀναγινώσκονται
καθέτως. α) χειρὸν ἡσος,
β) νῆσος τοῦ Αἰγαίου πελάγους, γ) χῶρα τῆς Ἀσίας.

23. Λιποδύμφωνον.

· Ε · · Ι · · Ε · · Ι · · Ι · · Ο · · Ο · · η · · Ι · · Ε · · μ · · η ·

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΦΥΣΕΩΣ,"

Γ. Κ. Τ ρ ι κ κ α λ α. Βραχεία σας ἐλήρθη. Σᾶς ἀπηντήσαμεν.—Β. Ε. Β η ρ υ τ τ ό ς. Ἐπιστολή καὶ συνδρομὴ ἐλήρθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Γράφομεν.—Κ. Κ. Α ο υ ε ρ. Δελτάριον ἐλήρθη. Ἐχει καλῶς. Εὐχαριστοῦμεν.—Κ. Σ. Π. Κων)πολιν. Ἐπιστολή καὶ συνδρομὴ ἐλήρθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Γράφομεν.—Ε. Δ. Α ε υ κ α δ α. Συνδρομὴ ἐλήρθη. Ἐχει καλῶς.—Χ. Τ. Ἀ λ ε ε ε α ν δ ρ ε ι α ν. Σᾶς ἐγράψαμεν καὶ ἐκλέξατε.—Π. Α. Ὁ ξ ὑ λ ι θ ο ν. Σᾶς ἀτηντήσαμεν. Ἀναμένομεν νεωτέραν σας.—Μ. Γ. Μ. Ἄ ν δ ρ ο ν. Συνδρομὴ σας ἐλήρθη. Ἀποδείξεις ἐστάλη ταχυδρομικῶς.—Β. Ν. Δ. Α d d i s Α h a b a Ἐπιστολή καὶ φωτογραφία ἐλήρθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Προσεχῶς γραφομεν. Συνδρομητῆς ἀντικατεστάθη.—Ν. Κ. Κ α ι ρ ο ν. Ἐπιστολή ἐλήρθη. Σᾶς ἀπηντήσαμεν.—Κ. Ν. Π ά τ ρ α ς. Παραγγελία σας ἐξετελέσθη καὶ ἀπεστάλη. Ἀναμένομεν νεωτέρας σας. Προσεχῶς λαμβάνετε καὶ τόμους.—Σ. Δ. Β ὦ λ ο ν. Χρυσόδετον Πανοράμα σᾶς ἀπεστάλη. Χρήματα ἐλήρθησαν.—Ε. Α. Ἡ ρ ά κ λ ε ι ο ν. Ἐλήρθησαν 40 φρ. εὐχαριστοῦμεν.—Π. Ν. Κ ε ρ κ υ ρ α ν. Συνδρομαὶ ἐλήρθησαν. Ταχυδρομικῶς ἀποδείξεις.—Α. Β. Κ α λ ά μ α ς. Σᾶς ἐνεγράψαμεν. Στείλατε συνδρομὴν.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ καθυστεροῦντες ἔτι συνδρομὰς τῆς «Φύσεως» ὅπως εὐαρεστοῦμενοι, ἀποστείλωσιν ἡμῖν ταύτας συντόμως, καθόσον θέλομεν διακόψει ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει τὴν περαιτέρω ἀποστολὴν τῶν τευχῶν. Ἐλπίζομεν, ὅτι οὗτοι ἀναλογιζόμενοι τὸ δίκαιον καὶ τὰς δαπάνας ἡμῶν θέλουσι σπεύσει, χωρὶς ν' ἀναμείνωσι καὶ ἰδιαίτερον εἰδοποιήσιν μας.

Ἡ Διεύθυνδις.

ΠΑΝΟΡΑΜΑ ΤΟΥ 1910

Ἐξεδόθη καλλιτεχνικώτατον μὲ 280 εἰκόνας ἐπὶ πολυτελοῦς χάρτου ὑπὸ τῆς Ἡμετέρας Διευθύνσεως τὸ Πανοράμα τῶν Ἀθηνῶν, περιέχον ὅλας τὰς τελευταίας εἰκόνας τῶν Βασιλέων καὶ Πριγκίπων τῆς Ἑλλάδος, Ὑπουργῶν καὶ ἐπισήμων προσώπων, τῶν κυριωτέρων πόλεων καὶ τοπειῶν μας, τῶν γνωστοτέρων ὁμογενῶν μας καὶ τῶν κυριωτέρων προσφάτων γεγονότων κτλ.

Τὸ Πανοράμα τοῦτο εἰς χρυσόδετον καλλιτεχνικὸν τεῦχος εἶναι κατάλληλον δι' αἰθούσας, βιβλιοθήκας, συλλόγους, ἀναγνωστήρια καὶ διάφορα κέντρα. Πωλεῖται δὲ ἀντὶ 12 φρ. ἐλεύθερον ταχ. τελῶν ἐν τοῖς Ἡμετέροις Γραφείοις.

ΦΩΤΟΖΙΓΚΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΚΑΙ ΓΡΑΦΕΙΑ "ΦΥΣΕΩΣ,"

Ἐγγράφονται ἐν αὐτῷ συνδρομηταὶ εἰς ἐφημερίδας καὶ περιοδικά. Ὡσαύτως

Εἰσπράττονται ἀποδείξεις καὶ λογαριασμοί.

Ἀποστέλλονται ταχ. δέματα εἰς Αἴγυπτον.

Πωλοῦνται διάφορα περιοδικά, τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ.

Φωτογράφησις αἰουδήποτε ἀντικειμένου.

Ἐμφανίσεις καὶ ἐκτυπώσεις φωτογραφικῶν ἐρασιτεχνῶν (amateurs).

Προμηθεύονται διάφορα βιβλία, συγγράμματα καὶ ἀντικείμενα.

Κατασκευάζονται ζυγκογραφίαι (clichés) καὶ προβολεῖς κήθημερόν.

Γίνονται δεκταὶ καὶ ἀντιπροσωπεῖται.

Γραφεῖα : Ἀδελφοὶ Πρίντζη

(Ὁδὸς Κορκῆ ἀριθ. 5.)

ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΓΝΩΣΙΣ

Μεγάλαν ἐκδοῦλευσιν θέλομεν παρέχει ἐφεξῆς τοῖς ἡμετέροις συνδρομηταῖς διὰ τῆς ἀποκαλύψεως παντὶ βουλομένῳ τῆς προσωπικῆς ιδιότητος του, ἥτοι τοῦ χαρακτῆρος του, προσόντων καὶ ἐλαττωμάτων του, πρὸς μελέτην καὶ ὁδηγίαν τῶν πράξεόν του ἐν τῷ παρόντι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἐπὶ τῇ βάσει προσφάτου, εἰ δυνατόν, φωτογραφίας, ἀποστελλομένης ἡμῖν μετὰ σημειώσεως ἀκριβοῦς ὅπως αὐτῆς τοῦ ὀνόματος, ἐπαγγέλματος, ἡλικίας, γάμου καὶ τόπου διαμονῆς.

Πᾶσα ἀποστολὴ φωτογραφίας θέλει συνοδεύεσθαι καὶ ὑπὸ 5 δραχμῶν, δι' ἔξοδα τῆς σχετικῆς ὑπαρξείας.

Ἡ Διεύθυνδις